
TOIMINTAKERTOMUS

1.1.–31.12.2023

KÄPY

Lapsikuolemaperheet ry

Vertaistukea suruun

Käpy Lapsikuolemaperheet ry

Åkerlundinkatu 3B, 4. krs

33100 Tampere

toimisto(a)kapy.fi

www.kapy.fi

Sisällys

TIIVISTELMÄ	3
YLEISTÄ	4
VUODEN 2023 KEHITTÄMISTOIMENPITEET	5
YHTEISTYÖKUMPPANIT	6
TUKITOIMINTA	7
JÄSENASIOIDEN HOITO	16
VAIKUTTAMINEN VIESTINNÄN KAUTTA	18
ENSIMMÄINEN KUOLLEIDEN LASTEN MUISTOPÄIVÄN KAMPANJA	27
EDUNVALVONTA, VAIKUTTAMINEN JA ASiantuntijatoiminta.....	28
TALOUS.....	34
SUREVAN KOHTAAMINEN -TOIMINTA JA MONIMUOTOISET PERHEET -VERKOSTO	35
Liite 1	36
Liite 2.....	45

TIIVISTELMÄ

Vuoden 2023 aikana valtakunnallista toimintaa järjestettiin yhdessä 170 vapaaehtoisen ja usean yhteistyökumppanin kanssa. Käpy ry:n vapaaehtoiset toimivat vertaisryhmän ohjaajina paikkakunta-kohtaisissa avoimissa vertaistukiryhmissä, vertaistukiviikonlopuissa, kohdennetuissa tapaamisissa, suljetuissa vertaisryhmissä ammattilaisten pareina, isovanhempien tapaamisissa, verkkovertaistukiryhmissä ja chateissa sekä tuetuilla lomilla. Lisäksi vapaaehtoiset toimivat tukihenkilöinä, puhujina Tyhjän sylin -messussa, sairaaloiden ensitukiryhmäistuntojen (ETRI) vertaisina, Facebookin vertaisryhmän moderaattorina, lehtityöryhmässä sekä kokemusasiantuntijoina Surevan kohtaaminen –toiminnan kautta.

Lapsensa menettäneet perheet löytävät vertaistuen pariin entistä paremmin: uusien lapsensa menettäneiden perheiden tukipyyntöjen määrä kasvoi 22 % vuoteen 2022 verrattuna ja soitettujen tukipuhelujen määrä nousi 29 %. Ammattilaiset välittivät yhteensä 80 perheen yhteystiedot toimistolle tukipyyntöä varten: määrä on noussut 80 % kahdessa vuodessa.

Elokuusta 2023 eteenpäin yhdistyksessä työskenteli ensimmäistä kertaa tukitoiminnassa kaksi työntekijää: vertaistukikoordinaattori ja vapaaehtoistoiminnan vastaava. Tämän mahdollisti STEAn myöntämä yleisavustuksen korotus. Vapaaehtoisten tukea ja yhteydenpitoa vahvistettiin ja otettiin käyttöön uusia sähköisiä järjestelmiä, joiden avulla suuren vapaaehtoisjoukon ohjaaminen ja tukeminen mahdollistuu paremmin.

Syyskuussa lanseerattiin ensimmäistä kertaa Kuolleiden lasten muistopäivän kampanja, joka sai näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ja lehtihaastattelujen kautta. Kampanjan avulla nostettiin esille mm. suruvapaata ja yhdistyksen yhtä tärkeimmistä arvoista: kuolleen lapsen arvostusta.

Vaikuttamistoiminnassa suruvapaan edistämiseen panostettiin edelleen. Hallituksen edunvalvontatyöryhmä edisti aktiivisesti Tanskan mallin mukaista suruvapaata, jotta kaikilla alle 18-vuotiaan lapsen menettäneillä olisi mahdollisuus 26 viikon mittaiseen suruvapaaseen.

YLEISTÄ

Käpy Lapsikuolemaperheet ry (Käpy ry) on valtakunnallinen vertaistukiyhdistys, jonka tarkoituksena on tukea lapsensa menettäneitä perheitä. Käpy ry on aatteellisesti sitoutumaton ja voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka jäsenet ovat lapsen kuoleman kokeneita vanhempia, sisaruksia, isovanhempia ja perheen ystäviä sekä työssään lapsikuolemia kohtaavia.

Yhdistys perustettiin vuonna 1991 muutaman lapsensa kuoleman kokeneen henkilön toimesta tukemaan kätkytkuoleman kokeneita perheitä. Toiminta on laajentunut vuosien aikana, ja nyt perheille tarjotaan tukea lapsen kuolinsyystä riippumatta. Vertaistukea on saatavilla ensisijaisesti perheille, jotka ovat menettäneet lapsensa raskauden myöhäisessä vaiheessa, vauvana, lapsuudessa, nuorena tai nuorena aikuisena.

Yhdistyksen tarjoamat tukimuodot lapsensa menettäneille perheille ovat sen perustamisesta lähtien olleet mm. tukipuhelin, tukihenkilöt, vertaistukiviikonloput sekä eri puolilla Suomea kokoontuvat vertaistukiryhmät. Vuosien aikana toimintaa on kehitetty, vaikka perusta on pysynyt samana. Uudempia tukimuotoja ovat mm. verkossa toteutettavat vertaistukiryhmät ja chatit sekä luovat ja keholliset tapahtumat. Ilman 170 vapaaehtoisen joukkoa yhdistyksen toimintaa ei olisi olemassa, ja heidän kouluttamisensa ja tukemisensa tehtävässään onkin tärkeä osa yhdistyksen ydintehtävää. Vapaaehtoiset toimivat muun muassa tukihenkilöinä, ryhmänohjaajina ja kokemusasiiantuntijoina. Kaikilla vapaaehtoisilla on kokemus oman lapsen kuolemasta. Jäsenmäärä pysyi samalla tasolla vuoteen 2022 verrattuna: Yhdistyksessä oli 1 378 jäsentä vuoden 2023 lopussa (547 henkilöjäsentä, 19 kannatusjäsentä, 708 perhejäsentä, 104 ainaisjäsentä).

Hallitus 2022–2024:

Krista Nuutinen (puheenjohtaja)

Tuuli Lahti (varapuheenjohtaja)

Jenni Mäenpää

Sonja Vuorela

Ullamari Vuokkomaa

Marjut Hartikainen

Ulla Dahl

Eine Auer (varajäsen)

Taina Kalliokoski (varajäsen)

Hallituksen sihteerinä ja yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Susanna Uittomäki.

Käpy ry:n tärkeimmät arvot

Kuolleen lapsen arvostus

Yksilöllisen surun kunnioitus

Toivo ja usko tulevaisuuteen

Käpy ry:n visio strategiassa 2020–2024

Yhdistys pitää rohkeasti esillä kuolleen lapsen arvostusta yhteiskunnassa. Koulutetut vapaaehtoiset mahdollistavat laadukkaan ja perheiden tarpeiden mukaisen vertaistuen tarjoamisen valtakunnallisesti. Kokemusasiantuntijuuttaan ja strategista osaamistaan vahvistamalla yhdistys pystyy lisäämään tunnettuuttaan sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä muiden surevia työssään kohtaavien keskuudessa ja kehittämään varainhankintaansa.

VUODEN 2023 KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Käpy ry on kehittyvä ja kasvava yhdistys, jonka vakaana perustana on jo vuodesta 1991 lähtien luodut vertaistukitoiminnot. Prosesseja kehittämällä ja toimintaympäristön muutoksiin reagoimalla toimintaa voidaan toteuttaa jatkuvasti entistä paremmin lapsen kuoleman kokeneiden perheiden toiveita ja tarpeita kuunnellen.

Prosessien jatkuva sujuvoittaminen on tärkeää, jotta työntekijät ehtivät toteuttaa yhdistyksen ydintoimintaa eli vapaaehtoisten tuen ja vertaistuen järjestämisen tehtäviä mahdollisimman hyvin. Iso määrä vapaaehtoisia tarkoittaa lähes päivittäin sopivan vapaaehtoisen etsimistä eri rooleihin, kulukorvausten käsittelyä, tietojen käsittelemistä sekä päivittämistä tietosuojajohtajien mukaisesti jne. Vuoden 2023 isoimpia vapaaehtoistoiminnan hallinnointiin liittyviä kehittämistoimenpiteitä olivat vapaaehtoisten sähköisen rekisterin ja kirjanpito-ohjelman käyttöönotto vapaaehtoisten

matkakorvausten hakemiseen. Jokaiseen vapaaehtoiseen oltiin yhteydessä, tietoja päivitettiin ja vapaaehtoisia ohjeistettiin ja autettiin em. asioissa. Uudet sähköiset ohjelmistot vaikuttavat tietojen selkeyteen ja ajantasaisuuteen, parantavat tietoturvaa ja vapauttavat työaika ydintoimintaan. Henkilöressurssien lisääntyminen elokuussa mahdollisti myös vapaaehtoisten tuen saamisen vahvistamisen aloittamisen.

Vuoden aikana laadittiin laatukäsikirja ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekeminen aloitettiin. Näihin sisältyvillä toimenpiteillä toiminnan laatu ja perheiden yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa.

Vuoden aikana toteutettiin myös strategiaprosessi yhteistyössä Nuoret Lesket ry:n kanssa, ulkopuolisen asiantuntijan fasilitoimana. Käpy ry:n strategia 2025–2029 valmistuu alkuvuonna 2024.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

Käpy ry tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa, jolloin on tärkeää, että yhdistyksen strategiassa ja toimintasuunnitelmissa mainittuja tavoitteita voidaan edistää tehokkaasti molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla. Vuonna 2023 yhteistyökumppaneita olivat mm.

Nuoret Lesket ry
Surunauha ry
Huoma Henkirikoksen uhrien läheiset ry
Simpukka ry
Sateenkaariperheet ry
Perhehoitoliitto
Adoptioperheet ry
Suomen Monikkoperheet ry
Familia ry
Suomen Uusperheiden Liitto ry
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry
Monimuotoiset perheet –verkosto
MIELI Suomen Mielenterveys ry
Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikkö
Suomalaisen Kuolemantutkimuksen Seura

Tähti ry

Lupa Lapsuuteen ry

Nauha ry

YAD ry

Pohjois-Karjalan syöpälapset Sykkyrä ry

Sydänlapset- ja aikuiset ry

Syöpäjärjestöt

Tampereen seurakuntien perheasiain neuvottelukeskus

Useat kriisikeskukset, sairaalat, seurakunnat ja oppilaitokset

Kuolleiden lasten muistopäivän kampanjan useat yhteistyökumppanit

TUKITOIMINTA

Yhdistyksen toimistolle tuli vuoden aikana 208 uutta tukipyyntöä. Tämä on 22 % prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Arviolta 90 % tukipyyntöistä johti viestin lisäksi toimistolta lähetettyyn tukisähköpostiin ja/tai tukipuheluun. Tukipyyntöjä tuli verkkosivujen yhteydenottolomakkeen, sähköpostin sekä tukipuhelimen kautta.

Vuosittain kuolee noin 800 alle 29-vuotiasta lasta, nuorta ja nuorta aikuista. Yhdistys tavoitti näin ollen tukipuhelimen ja sähköpostin välityksellä noin 25 % uusista lapsikuolemaperheistä, mikä on 5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Tämän lisäksi osa perheistä osallistuu paikkakuntaakohtaisiin vertaistukiryhmiin tai Facebookin suljettuun vertaisryhmään ilman suoraa kontaktia toimistolle. Monet osallistuvat vertaistukeen vielä vuosia menetyksen jälkeenkin, joten on huomioitavaa, että luku 208 sisältää vain uudet yhteydenotot suoraan toimistolle.

Vuosien varrella kerätyn palautteen mukaan erityisesti hyvin pian lapsen kuoleman jälkeen tarpeeksi tarkasti kohdennettu, juuri omaan menetykokemukseen liittyvä vertaistuki koetaan tärkeäksi. Hieman myöhemmin myös muu vertaisuus koetaan yhtä hyvänä, vaikka menetykokemukset voivat olla erilaisia. Suuri osa toiminnasta on edelleen avointa kaikille lapsensa menettäneille, jolloin kokemustaustalla ei ole merkitystä.

Vertaistukitapahtumien muistohetkissä soitettiin Club for Fiven vuonna 2022 Käpy ry:lle tekemää kappaletta Onnensäteenä.

Tukitoiminnan toteutus

Toimiston tukipuhelin ja tukisähköposti

- Vuoden aikana soitettiin yhteensä 140 tukipuhelua toimistolta. Määrä nousi 29 % edellisestä vuodesta. Tukipuhelimen päivystysajoista luovuttiin, ja kotisivuilla ja muualla rohkaistiin yhteydenottajia lähettämään yhteydenottopyyntöjä WhatsAppilla ja tekstiviestillä verkkosivujen yhteydenottolomakkeen ja sähköpostin lisäksi.
- Ammattilaiset välittivät yhdistykseen 80 yhteydenottopyyntöä perheiden puolesta. Määrä on noussut 80 % kahdessa vuodessa. Ammattilaisten yhteydenottojen määrässä näkyy Surevan kohtaaminen -toiminnan viestinnän vaikuttavuus ja yhdistyksen toiminnan mainostaminen suoraan mm. sairaaloille.
- Yhteyttä ottavalle perheelle lähetettiin sähköpostitse tietoa yhdistyksen tarjoamasta vertaistuesta. Samassa yhteydessä tarjottiin tukipuhelu viikon kuluessa, jos perhe niin toivoi. Tällä tavoin perheet saivat Käpy ry:hyn nopeammin ensikontaktin ja ehtivät tutustumaan myös kirjalliseen tietoon vertaistuesta. Sähköpostissa kerrottiin vertaistukimuotojen lisäksi tukikirjasten tilaamisesta maksutta ja jäseneksi liittymisestä verkkokaupan kautta. Näin saatiin sujuvoitettua monia vaiheita, joita eri työntekijät ovat ennen hoitaneet erikseen. Samalla perhe sai myös kirjallista tietoa myöhemmin palattavaksi, jos tukimuodot eivät olleet juuri ajankohtaisia.

Yhdistyksen vapaaehtoisia (yhteensä noin 170) oli mukana kaikissa alla olevissa tukimuodoissa ja tapahtumissa. Ilman aktiivisten vapaaehtoisten joukkoa vertaistukitoimintaa ei pystyttäisi toteuttamaan.

Tukihenkilötoiminta

Uusia tukisuhteita alkoi vuoden aikana 75. Määrä nousi 19 % edellisestä vuodesta. Vapaaehtoisilla oli mahdollisuus rajata tukisoittojen määrää tai jättää puhelumäärä avoimeksi. Tukihenkilö soittaa keskimäärin 7–10 puhelua per tukisuhde. Näin ollen vapaaehtoiset soittivat arvion mukaan reilusti yli 700 tukipuhelua vuoden aikana, kun mukaan lasketaan myös edellisenä vuonna alkaneet tukisuhteet. Sekä tuettavalle että tukihenkilölle tehtiin palaute/seurantasoitto (yht. 90 puhelua), kun tukisuhteen alkamisesta oli kulunut noin kolme kuukautta. Vapaaehtoisille myös välitettiin palautetta tuettavilta, mikäli siihen saatiin tuettavan lupa. Tuettavat olivat pääasiassa hyvin

tyytyväisiä saamansa vertaistukeen. Loppuvuodesta 2023 otettiin käyttöön seurantatekstiviestin lähettäminen tuettavalle, jonka tarkoituksena on varmistua siitä, että tukisuhde on päässyt alkamaan suunnitellusti.

Vertaistukiryhmät

Vapaaehtoisten ohjaamia avoimia vertaistukiryhmiä kokoontui 13:lla eri paikkakunnalla. Avoimiin vertaistukiryhmiin osallistui vuoden aikana 218 eri henkilöä, mikä on noin 40 henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Toteutuneita ryhmäkertoja oli yhteensä 114, mikä on noin 15 ryhmäkertaa enemmän kuin viime vuonna. Tämä oli hieno tulos, vaikka vertaistukiryhmien osallistujamäärät ovat vähentyneet joidenkin paikkakuntien osalta erityisesti koronapandemian myötä ja ryhmiä on myös lopettanut muutaman viime vuoden aikana vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Verkkovertaistuki

Kevät 2023 (30 osallistujaa)

- lapsettomuus ja lapsen kuolema -verkkoryhmä
- sydänlapsen menettäneiden verkkoilta (yhteistyössä Sydänlapset ja -aikuiset ry)
- äitienpäiväteemainen verkkoilta
- isovanhempien verkkoilta

Syksy 2023 (36 osallistujaa)

- vauvaikäisen lapsen menettäneiden verkkoryhmä
- isomman lapsen menettäneiden verkkoryhmä
- kuolleena syntyneen lapsen vanhemmille suunnattu verkkoryhmä
- avoin verkkoryhmä
- lapsettomuus ja lapsen kuolema –verkkoilta (yhteistyössä Simpukka ry:n kanssa)

Tukinetin ryhmächatit (4 kpl)

Ryhmächatteja tarjottiin vuonna 2023 syksyn aikana 4 kertaa. Chatit olivat avoimia kaikille, eikä teemaa määritetty ennalta. Chat-iltoihin osallistui aiheesta riippuen 1–5 osallistujaa per ilta. Tukinet alusta muuttuu vuoden 2024 aikana järjestöille maksulliseksi. Vähäisen

osallistujamäärän vuoksi Käpy ei jatka chat-iltojen järjestämistä vuonna 2024, vaan keskittää resurssit vaikuttavampiin toimintamuotoihin, joihin on enemmän osallistujia. Tämän vuoksi myöskään vuoden 2023 lopulla chat-ohjaajakoulutuksiin ei enää panostettu.

Suljettu vertaistukiryhmä Facebookissa

Ryhmän moderaattoreina toimivat vapaaehtoiset, ja silloin tällöin ryhmässä tiedotettiin yhdistyksen toiminnasta (pääasiallinen viestintäkanava sosiaalisessa mediassa on Käpy ry tiedottaa –sivusto). Suljetussa ryhmässä oli loppuvuonna 2023 yhteensä 3 100 jäsentä (100 jäsentä enemmän kuin edellisenä vuonna).

Läheisen menettäneiden oli mahdollista etsiä itselleen vertaistukea Vertaisvirtaa-mobiilisovelluksen kautta. Vertaisvirtaa-palvelussa ovat mukana Käpy ry:n lisäksi Nuoret Lesket ry, Surunauha ry ja Evankelisluterilainen kirkko.

Vertaistukiviikonloput ja -päivät (yhteensä 117 osallistujaa):

- Syyllisyys matkakumppanina? vertaistukipäivä Tampereella YAD ry:n tiloissa vanhemmille, joiden lapsi on kuollut päihteiden takia. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä YAD ry:n ja Nauha ry:n kanssa (8 osallistujaa)
- Vertaistukipäivä geneettisen tai myöhäisen raskaudenkeskeytyksen kokeneille Tampereella Varalassa (7 osallistujaa)
- Vertaistukiviikonloppu Rautavaarassa (10 perhettä: 26 aikuista, 16 lasta, 3 lastenhoitajaa, 4 lasten vertaisryhmän ohjaajaa)
- Isomman lapsensa menettäneiden vertaistukiviikonloppu Turussa (22 osallistujaa)
- Isovanhempien vertaistukiviikonloppu Jyväskylässä (13 osallistujaa)
- Baby Loss Awereness -vertaistukipäivä raskauden aikana lapsensa menettäneille ja vauvan menettäneille Tampereella (15 osallistujaa)
- Vertaistuki-ilta Mikkelissä Syväluotaus suruun -tapahtuman yhteydessä (10 osallistujaa)

Ammattilaisille ja sureville suunnattu Syväluotaus suruun -päivä toteutettiin yhteistyössä Surujärjestöjen kanssa marraskuussa. Syväluotaus suruun -päivän tavoitteena on saada yhdistyksen toimintaa paikkakunnille, joissa sitä ei vielä ole. Päivä sisälsi luennot nuoren surusta omakohtaisesti ja tutkimustiedon valossa, surun kerroksellisuudesta ja monimuotoisuudesta ja kaksi kokemuspuheenvuoroa, joista toisen piti Käpy ry:n vapaaehtoinen. Tilaisuuden pohjalta kartoitettiin mahdollisuutta aloittaa uusi vertaistukiryhmä Mikkelissä.

Luovat ja keholliset menetelmät (yhteensä 22 osallistujaa)

Kaikille vanhemmille puhuminen ei ole luontevin tapa jakaa suruun liittyviä tunteita. Halusimme tarjota mahdollisuuden surun ilmaisemiseen myös luovia ja kehollisia menetelmiä käyttäen, kuitenkin resursseista johtuen vähemmän kuin oli tavoitteena.

- Värilähtöinen kuvallinen työskentely Kangasalla
- Omatoiminen vaellus Lappiin
- Luovan kirjoittamisen viikonloppu Salossa
- Kuvallinen työskentely Tampereen avoimen vertaistukiryhmän yhteydessä

Yhdistyksen verkkosivujen luovat vertaistukisisällöt

Olemassa olevia sivuja ylläpidettiin ja päivitettiin:

- Muistoseinä, jonne lapsensa menettäneet voivat laittaa muistokirjoituksen ja kuvan kuolleesta lapsestaan
- Säveliä ja säkeitä -sivu, jonne kerätään lapsensa kuoleman kokeneiden tekemiä lauluja ja runoja
- Vertaistarinat-sivu, jonne kerätään lapsensa kuoleman kokeneiden kirjoittamia tarinoita omaan menetykseen liittyen.

Tuetut lomat lapsikuolemaperheille lomajärjestöjen järjestäminä

- Hyvinvointilomat ry: loma talvilomaviikolla lapsiperheille Lohja Spassa
- Maaseudun ja terveys ja lomahuolto ry: loma lapsiperheille Pajulahdessa

Lomajärjestöt tilastoivat Tuettujen lomien osallistujamäärät.

Vapaaehtoisten koulutukset ja työnohjauksellinen tuki

Vapaaehtoisia tarvitaan jatkuvasti lisää, jotta perheiden tuen tarpeeseen pystytään vastaamaan ja jotta kaikille löytyisi mahdollisimman kohdennettua vertaistukea. Koulutuksiin ja työnohjaukselliseen tukeen osallistui yhteensä 82 vapaaehtoista (noin 20 enemmän kuin edellisenä vuonna).

Koulutukset

- Tukihenkilökoulutus keväällä (8 osallistujaa)
- Tuki- ja ryhmänohjaajakoulutus syksyllä (12 + 5)
- Kaikille vapaaehtoisille suunnattu hybriditäydennyskoulutus itsetuhoisen henkilön kohtaamisesta (14)
- Tukinetin chat-ohjaajaperehdytys (2). Perehdytyksiin on parin viime vuoden aikana ilmoittautunut vain vähän / ei ollenkaan vapaaehtoisia, joten niitä ei enää vuonna 2023 järjestetty aktiivisesti. Lisäksi chat-iltoihin on osallistunut vain vähän lapsensa menettäneitä. Perehdytystä järjestetään jatkossa henkilökohtaisesti niille vapaaehtoisille, jotka haluavat ohjata verkkoryhmiä.

Työnohjauksellinen tuki

- Voimavaroja ja virkistystä -viikonloppu yhteistyössä Nuoret Lesket ry:n kanssa (Tampere, 5 Käpy ry:n osallistujaa)

- Voimavarakeskeinen keskustelutilaisuus työnohjaajan toteuttamana (hybridi, 8 osallistujaa)
- Ryhmänohjaajien työnohjaus ammattilaisen johdolla toteutui yhdellä paikkakunnalla (3).
- Vapaaehtoisten työnohjausta tarjottiin myös toisella paikkakunnalla, mutta siihen ei tullut ilmoittautumisia.
- Lisäksi jokaisen live-tapahtuman ja verkkoryhmän jälkeen käytiin vapaamuotoinen purkukeskustelu vapaaehtoisten ryhmänohjaajien kanssa (20).

Vapaaehtoisten työnohjauskellisen tuen ja ohjaamisen vahvistaminen

Henkilöressurssien lisääntyminen elokuussa mahdollisti vapaaehtoisten tuen saamisen vahvistamisen. Kaikkiin tavoitteisiin ei päästy vielä, sillä kevään 2023 aikana tukitoiminnassa työskenteli edelleen vain yksi työntekijä.

Vapaaehtoisten tuen vahvistaminen aloitettiin seuraavilla toimenpiteillä:

1. Yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa tehdyn kyselyn tulokset saatiin käyttöön alkuvuodesta 2023. Kyselyllä kartoitettiin vapaaehtoisten toiveita yhdistykseltä saamaansa tai kaipaamaansa tukeen liittyen.
2. Avointen vertaistukiryhmien ohjaajille tehtiin kysely, jossa kartoitettiin toiveita työnohjauskellisesta tuesta ja kysyttiin lisäksi mm. tulkkien ja lastenhoidon tarpeista avoimissa vertaistukiryhmissä.
3. Kaikkiin vapaaehtoiisiin oltiin yhteydessä syksyn aikana, heidän toiveensa ja mahdollisuutensa toimia vapaaehtoisena eri rooleissa kartoitettiin ja tiedot siirrettiin uuteen sähköiseen vapaaehtoisten rekisteriin. Jatkossa vapaaehtoisten tietoja pystyy suodattamaan järjestelmästä, mikä helpottaa vapaaehtoisten löytymistä esim. tukisuhteisiin tai muihin tehtäviin, ja vapaaehtoiset voivat kertoa entistä helpommin mm. käytettävyydestään tai tauolla olemisesta.
4. Yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen aloitettiin (valmistuu 2024).

5. Suunnitelma avointen vertaistukiryhmien toiminnan vahvistamiseksi laadittiin, ja osa toimenpiteistä aloitettiin:

- Ryhmänohjaajiin oltiin tiiviimmin yhteydessä syksyn aikana kuulumisia kysellen. Toimistolta vierailtiin Kuopion ja Porin ryhmissä. Lisäksi ryhmänohjaajia tavattiin Turussa ja Oulussa.
- Useassa ryhmässä samat ohjaajat ovat toimineet ohjaajina jo useiden vuosien ajan. Kuudessa eli melkein 50 % ryhmistä tapahtui muutoksia yhteydenottojen myötä: ohjaajia jäi tauolle tai kokonaan pois ja tilalle etsittiin uusia ohjaajia (sekä omista vapaaehtoisista että esim. kriisikeskuksen kanssa yhteistyössä). Joillekin ryhmille etsittiin uusi ryhmätila ja yksi ryhmä jäi kokonaan tauolle, koska uusia ohjaajia ei löytynyt heti tilalle.
- Sairaaloiden synnytysosastoille, vastasyntyneiden teho-osastoille ja kriisikeskuksille lähetettiin paperiesitteet Käpy ry:n toiminnasta ja avoimista vertaistukiryhmistä, jotta ammattilaiset osaisivat ohjata lapsensa menettäneitä vanhempia ryhmiin entistä paremmin.
- Avointen vertaistukiryhmien ohjeet päivitettiin vertaistukitoiminnan turvallisemman tilan periaatteiksi. Turvallisemman tilan periaatteet toimitettiin vapaaehtoisille käyttöön otettavaksi ja lisättiin verkkosivuille. Ohjeiden yhtenä tarkoituksena on toimia vapaaehtoisten tukena haastavien tilanteiden varalle.

Vapaaehtoisten tuen vahvistamista jatketaan vuonna 2024.

Lasten ja nuorten vertaistuki

Tavoitteena oli vahvistaa lasten ja nuorten saamaa vertaistukea. Toiminnalle haettiin ja saatiin säätiöiden avustuksia suunnitelmien mukaan, mutta henkilöresurssien vuoksi ryhmiä ehdittiin suunnittelemaan vasta syksyille. Osittain kiireisen aikataulun vuoksi lasten ja nuorten verkkoryhmiin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen liveryhmään ei saatu tarpeeksi ilmoittautumisia. Tästä syystä päätettiin, että vuonna 2024 avataan jatkuvat haut ryhmisiin. Tällöin aikaa markkinointiin on enemmän ja ryhmät muodostetaan sitten, kun hakijoita on tarpeeksi.

Toteutuneet lasten ja nuorten vertaistukiryhmät:

- 6–10-vuotiaiden vertaistukiryhmä Rautavaaran vertaistukiviikonlopussa (6 osallistujaa)
- 10–13- vuotiaiden vertaistukiryhmä Rautavaaran vertaistukiviikonlopussa (7 osallistujaa)
- Surujärjestöjen yhteinen nuorten ja nuorten aikuisten vertaistukiviikonloppu Tampereella, vastuujärjestäjänä Käpy ry (yht. 12 osallistujaa, joista yksi Käpy ry:n nuori)

Lisäksi surevan lapsen tukemisesta järjestettiin syksyllä webinaari, joka oli avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille (n. 20 osallistujaa).

Muuta

- Käpy ry:n vapaaehtoinen osallistui sairaaloiden ensitukiryhmäistuntoihin (ETRI) HUS-alueella 12 kertaa ja TYKS-alueella 10 kertaa. ETRI-vapaaehtoisten tehtävänä on tarjota sairaalassa vertaistukea ja tietoa lapsensa menettäneille kohtukuoleman jälkeen, lapsen kuoltua synnytyksessä tai pian synnytyksen jälkeen. Istunnot ovat moniammatillisia, ja niihin osallistuu sairaaloiden henkilökuntaa, kuten lääkäreitä ja kättilöitä. ETRI-toiminnan koordinointi siirtyi vuoden 2023 syksyllä HUS-alueen osalta Käpy ry:n työntekijälle, aiemmin melko suurta työmäärää vaativaa koordinointia on tehnyt vapaaehtoinen. Työntekijä osallistui ETRI-toimijoiden työnohjaukselliseen tilaisuuteen joulukuussa. Lisäksi kaikkiin Suomen sairaaloiden synnytysosastoille ja vastasyntyneiden teho-osastoille lähetettiin ETRI-toiminnasta laadittu tiedote, jonka tavoitteena on saada ETRI-toimintaa laajennettua myös muille hyvinvointialueille.
- Lapsen menettäneiden oli mahdollista etsiä itselleen vertaistukea Vertaisvirtaa-mobiilisovelluksen kautta. Vertaisvirtaa-palvelussa ovat mukana Käpy ry:n lisäksi Nuoret Lesket ry, Surunauha ry ja Evankelisluterilainen kirkko.

Tukikirjallisuus

KÄPY ry on panostanut kirjalliseen vertaistukeen, ja molemmat tukikirjaset ovat saatavilla kolmella eri kielellä Käpy ry:n verkkokaupasta. Perheille tukikirjaset ovat maksuttomia.

Vuonna 2023 perheille lähetettiin yhteensä 54 tukikirjasta ja 37 lapsiopasta. Lisäksi perheille lähetettiin 34 yhdistyksen esitettä. Monet perheet saavat tukikirjaset jo kohdatessaan

ammattilaisen heti lapsen kuoleman jälkeen esim. sairaalassa. Ammattilaisille lähetettiin yhteensä 144 tukikirjasta sekä 215 lapsiopasta. Lisäksi ammattilaiset tilasivat 1 230 esitettä.

Tukikirjanen:

- Aho A L, Kivikko M, Mesikämmen E, Uittomäki S. Lapsen kuolema. Tietoa ja tukea lapsen kuoleman kohdanneille. Käpy Lapsikuolemaperheet ry. Uudistettu painos 2021.
- Aho A L, Kivikko M, Mesikämmen E, Uittomäki S. När ett barn dör. Information och stöd till barnets närstående. 2014. Käpy barndödsfamiljerna rf. Ny upplaga 2021.
- Aho A L, Kivikko M, Mesikämmen E, Uittomäki S. Death of a Child. Information and support for bereaved families. 2014. Child Death Families Käpy ry. Renewed print 2021.

Lapsiopas

- Uittomäki S, Mynttinen S & Laimio A. Miten tukea lasta ja nuorta, kun läheinen on kuollut. Opas läheisille sekä perheiden parissa työskenteleville. Käpy Lapsikuolemaperheet ry. Uudistettu painos 2022.
- Uittomäki S., Mynttinen S., Laimio A. & Kärkkäinen K. Stöd till barn och unga som mist en närstående. Handbok för närstående och personer som arbetar med familjer. Käpy barndödsfamiljerna rf. Förnyad upplaga 2022.
- Uittomäki S., Mynttinen S., Laimio A. & Kärkkäinen K. How to support a child or a young person when a loved one has died. A guide for loved ones and people working with families. Child Death Families Käpy ry. Renewed print 2022.

JÄSENASIOIDEN HOITO

Jäsenpalveluihin ollaan jäsenpalautteen mukaan hyvin tyytyväisiä. Jäsenasioita (jäseneksi liittyminen, jäsenlaskut, tuotetilaukset jne.) hoitaa pääasiassa järjestöassistentti.

Uuden jäsenen jäsenpalvelupolku KÄPY ry:ssä 2023

- Sairaalasta/kriisikeskuksesta tmv. välitetään yhdistykselle pyyntö ottaa yhteyttä lapsensa menettäneeseen perheeseen.
- Sairaala tilaa myös yhdistyksen tukimateriaalia perheille jaettavaksi.
- Järjestöassistentti lähettää materiaalin.
- Vertaistukikoordinaattori lähettää tukea pyytäneelle henkilölle sähköpostin, jossa hän kertoo yhdistyksen toiminnasta ja vertaistukimahdollisuuksista ja neuvoo, että kirjallista tukimateriaalia pystyy tilaamaan maksutta yhdistyksen verkkokaupasta. Samassa sähköpostissa hän kysyy, haluaako perhe, että soitamme heille tukipuhelun.
- Vertaistukikoordinaattori soittaa tukipuhelun, jossa hän kartoittaa perheen tilannetta, keskustelee heidän kokemuksestaan ja kertoo lähimmästä vertaistukiryhmästä ja muista tukimuodoista.
- Perheen toinen vanhempi haluaa kuitenkin ennen tapahtumiin osallistumista aloittaa tukisuhteen tukihenkilön kanssa.
- Vertaistukikoordinaattori kartoittaa vapaana olevat sopivat tukihenkilöt. Tukisuhteen kohdennus vaatii usean puhelun, jotta perheen tarpeet voidaan huomioida. Hän antaa vanhemman yhteystiedot yhdelle tukihenkilöistä, jonka elämäntilanteeseen tukisuhde sopii.
- Jos perhe on tyytyväinen yhdistyksen tarjoamaan tukeen, he päättävät liittyä Käpy ry:n jäseniksi.
- Perhe liittyy jäseneksi ostamalla jäsenyyden verkkokaupasta.
- Järjestöassistentti kirjaa perheen tiedot jäsenrekisteriin.
- Myöhemmin viestintävastaava lähettää perheelle jäsenkirjeen ja yhdistyksen lehden. Näin perhe saa entistä enemmän tietoa yhdistyksen toiminnasta.

- Perhe saa jäsenkirjeiden lisäksi tietoa juuri heille sopivasta tuesta, mm. kohdennetuista tapahtumista.
- KÄPY-lehden rohkaisevien artikkeleiden ja jäsenkirjeessä olevan mainoksen perusteella perhe rohkaistuu ilmoittautumaan sähköisellä lomakkeella tukitapahtumaan.
- Perheelle lähetetään lisätietoa tapahtumasta ja ohje omavastuun maksamisesta.
- Perheenjäsenet saavat tapahtumassa mahdollisuuden jakaa ajatuksiaan ja tunteitaan vertaisten kanssa, ja löytävät keinoja ja voimavaroja elää surun kanssa.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori tiedottaa tapahtumassa yhdistyksen toiminnasta ja mahdollisuudesta liittyä jäseneksi.
- Vertaistukikoordinaattori kerää tapahtumasta palautetta ja analysoi ne. Tuloksia hyödynnetään tulevien tapahtumien suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä.
- Perhe kirjoittaa hyvästä kokemuksestaan seuraavaan KÄPY-lehteen.
- Uusi lapsensa menettänyt perhe lukee lehden, ja uskaltautuu ottamaan yhdistykseen yhteyttä.
- Polku alkaa alusta.

VAIKUTTAMINEN VIESTINNÄN KAUTTA

Viestintää toteutettiin viestintäsuunnitelman avulla, johon on kirjattu viestinnän yleiset linjaukset, periaatteet ja keinot koskien sekä sisäistä että ulkoista viestintää.

Edunvalvontatavoitteet viestinnässä

Vuonna 2023 näkyvin edunvalvonnan tavoite oli edelleen suruvapaan edistäminen. Erityisesti tämä näkyi yhteistyössä median kanssa. Suruvapaa mainittiin ainakin 11 eri median julkaisemassa artikkelissa vuoden aikana (ks. lista vuoden aikana julkaistuista artikkeleista). Usein suruvapaa nousi esiin lapsen menettäneiden haastatteluissa, joten tärkeä osa tiedon levittämistä on ollut tehdä vapaaehtoiset tietoisiksi edunvalvonnallisista tavoitteista ja motivoida heitä siihen. Yhdistys oli myös itse aktiivinen median suuntaan.

Edunvalvonnalliset tavoitteet ovat näkyneet myös yhdistyksen someviestinnässä nostoina ja jakoina.

Medianäkyvyys

Vuoden 2023 aikana tehtiin yhteistyötä eri medioiden toimittajien ja vapaaehtoisten kanssa, jotta lapsikuolemaperheiden asiat saisivat näkyvyyttä. Medianäkyvyys lisääntyi jälleen, ja Käpy ry:n toiminnasta tai kuolleiden lasten muistopäivästä kerrottiin tai mainittiin ainakin 49 artikkelissa. Näkyvyyden lisääntyminen on seurausta yhdistyksen kasvaneesta aktiivisuudesta vapaaehtoisten ja median suuntaan sekä kuolleiden lasten muistopäivän kampanjan onnistumisesta.

Lista tiedossamme olevista artikkeleista, joissa Käpy ry:n toiminta tai kuolleiden lasten muistopäivä nousee esiin:

1. Helsingin Sanomat, mielipidekirjoitus 18.1.2023: Harva vanhempi on lapsensa kuoleman jälkeen heti työkykyinen. <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009333227.html>
2. Potilaan lääkärilehti 26.2.2023: Mihin kirjaan surun? <https://www.potilaanlaakarilehti.fi/uutiset/mihin-kirjaan-surun/>
3. Suomen Yrittäjät, yrittaja.fi 16.3.2023, uutinen. Tyttären tapaturmainen kuolema vei yrittäjänä toimineen Marikan työkyvyn – ”En tajunnut hakea mistään taloudellista apua”. Kaisu Puranen. https://www.yrittajat.fi/uutiset/tyttaren-tapaturmainen-kuolema-vei-yrittajana-toimineen-marikan-tyokyvyn-en-tajunnut-hakea-mistaan-taloudellista-apua/?fbclid=IwAR2mBaV2VZOEK-r-HfcYOz3HjAv7qp_ie7UHiiBryPoQ_-fzbX9UVHyG3ogk

4. Kirkko ja kaupunki 16.3.2023. Kaksi lastaan menettänyt Mari Pulkkinen ei usko surun etenevän vaiheesta toiseen: "Haluaisin poistaa kaikki tavat puristaa suru ajallisiin kehyksiin". https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kaksi-lastaan-menettanyt-mari-pulkkinen-ei-usko-surun-vaiheet-teoriaan-haluaisin-poistaa-kaikki-tavat-puristaa-suru-ajallisiin-kehyksiin-?fbclid=IwAROTqcPCXxu19vWHaXGrHrVqW6Xmb8dI_6ATVVVU-OOLnLjIubR5JpdbN48#0ee862a7
5. Aamuposti Premium 19.3.2023. Lapsen kuollessa kaikki muuttuu - vertaistukiryhmässä Hyvinkäällä vanhempien on lupa itkeä ja nauraa. Mikko Kuusela.
<https://www.aamuposti.fi/paikalliset/5797253>
6. MTV Uutiset 23.4.2023. Piia synnytti esikoisensa 42-vuotiaana – vauva kuoli normaalin raskauden jälkeen, kun sairaalan seuranta petti: "Olisi pitänyt pitää meteliä". Anna Tenhu.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/piian-42-esikoinen-syntyi-kuolleena-normaalin-raskauden-jalkeen-kun-sairaalan-seuranta-petti-olisi-pitanyt-pitaa-metelia/8676360#gs.vnvw4h>
7. Helsingin Sanomat 13.5.2023. Keskenmenoihin on olemassa hoitokeinoja, mutta niitä ei käytetä, sanoo lääkäri. Essi Myllyoja. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009565471.html>
8. Helsingin Sanomat 13.5.2023. Toistuvat keskenmenot syöksivät Sanni Lipastin masennukseen - Hänen piti käydä pohjalla, että sai apua. Essi Myllyoja.
<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009562441.html>
9. Warkauden Lehti Premium 14.5.2023. Äiti ja aikuinen tytär elävät vauvavuotta yhdessä - "Aikaa on, opinnot järjestyvät". Ilona Noponen.
<https://www.warkaudenlehti.fi/paikalliset/5928299>
10. Satakunnan kansa 16.5.2023. Keskenmenoihin on olemassa hoitokeinoja, mutta niitä ei käytetä, sanoo lääkäri. Essi Myllyoja HS. <https://www.satakunnankansa.fi/hyvinvointi/art-2000009584151.html>
11. Aamuset 19.5.2023. Keskusteluilta lapsensa menettäneille.
<https://aamuset.fi/artikkeli/5999383>

- 12.** Nokian Uutiset Premium 25.5.2023. Toistuvat keskenmenot syöksivät nokialaisen Sanni Lipastin masennukseen - Hänen piti käydä pohjalla, että sai apua. Essi Myllyoja HS.
<https://www.nokianuutiset.fi/elamanmeno/art-2000009610825.html>
- 13.** Helsingin Sanomat 30.5.2023. Surun sanoittaja. Kaisa Viitanen.
<https://www.hs.fi/perhe/art-2000009367894.html>
- 14.** Turun Sanomat 10.6.2023. Lukijoilta: Suomella ei ole varaa keskenmenojen huonoon hoitoon. Piia Savio, toiminnanjohtaja, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry.
<https://www.ts.fi/lukijoilta/6019755>
- 15.** MTV Uutiset 25.6.2023. Ulla joutui järjestämään hautajaiset kohdussa potkivalle lapselleen – "Tyttäremme kysyi, tuleeko pikkusisko takaisin, kun on parantunut taivaassa". Piia Turunen. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ulla-joutui-jarjestamaan-hautajaiset-kohdussa-potkivalle-lapselleen-tyttaremmekysyi-tuleeko-pikkusisko-takaisin-kun-on-parantunut-taivaassa/8724524#gs.2ru2cy>
- 16.** Sairaanhoidajaliitto 08.08.2023 / Tutkiva hoitotyö vol. 21 (2) 2023. Vanhempien hoitohenkilökunnalta toivoma tuki lapsen ollessa kotisaattohoidossa.
<https://sairanhoidajat.fi/vanhempien-hoitohenkilokunnalta-toivoma-tuki-lapsen-ollessa-kotisaattohoidossa/>
- 17.** SOSTE-kirje 31/2023, 13.9.2023. 23.9. Kuolleiden lasten muistopäivä.
<https://sostekirje.soste.fi/a/s/202543652-1c92593aa62d02237a6f485f21f1fc1a/5549938>
- 18.** Kirkko ja kaupunki 14.09.2023. Paikka näkymättömälle surulle - kuolleiden lasten muistomerkki valmistui Hämeenkyllän seurakunnan hautausmaalle Vantaalle. Marjo Kytöharju. <https://www.kirkkojakaupunki.fi/-/kuolleiden-lasten-muistomerkki-valmistui-hameenkyllan-seurakunnan-hautausmaalle-vantaalle>
- 19.** STT Info 14.09.2023. Kuolleiden lasten muistopäivää vietetään 23.9.
<https://www.sttinfo.fi/tiedote/70020385/kuolleiden-lasten-muistopaivaa-vietetaan-239?publisherId=64089947>

- 20.** Siikajokilaakso 16.09.2023. Kynttilät syttyvät kuolleiden lasten muistolle 23. syyskuuta – valtakunnallinen muistopäivä syntyi vanhempien aloitteesta. Kirsi Junntila.
<https://www.siikajokilaakso.fi/kynttilat-syttyvat-kuolleiden-lasten-muistolle-23/5877967>
- 21.** Iisalmen Sanomat Premium 16.09.2023. Seija Salmijärvi piteli kivuista kärsivää tytärtään ja lupasi saattaa hänet pois täältä - kuoleman jälkeen löytyi 35 kirjettä. Aino Heikkonen.
<https://www.iisalmensanomat.fi/uutissuomalainen/6212901>
- 22.** Kuusamon Seutu 17.09.2023. Tyhjän sylin muistomerkki on surun, kaipauksen ja lohdun paikka - 23 vuotta sitten tehty aloite toteutui. Sirkku Rautio.
https://www.kuusamonseutu.fi/artikkeli/tyhjan-sylin-muistomerkki-on-surun-kaipauksen-ja-lohdun-paikka-23-vuotta-sitten-tehty-aloite-tote?fbclid=IwAR348E6MsU_qtd3X2ozusiz8dXhpVpEUyZnUAYsSyyz96a3iBSP1-bBenXQ
- 23.** Karjalainen 18.09.2023. Rantakylän kirkossa Joensuussa vietetään kuolleiden lasten muistopäivän rukoushetkeä tulevana lauantaina. Helen Hyttinen.
<https://www.karjalainen.fi/maakunta/zc6u6r31gk>
- 24.** YLE Mielipide 21.9.2023. Leena Vilkan kolumni: Ohjeeni lapsensa menettäneiden kohtaamiseen. Leena Vilka. https://yle.fi/a/74-20048078?fbclid=IwAR1E5f_xgoOmqSsoUMPBSJhaNAFhyM8mNT-iEhs1cuc366pOJMzTNM0iSmk
- 25.** Radio Suomi Hämeenlinna 21.9.2023. Lapsensa menettänyt Taina Kalliokoski: "Pietari teki minusta äidin". Heidi Kononen. <https://areena.yle.fi/podcastit/1-66765173>
- 26.** Pieksämäen Lehti Premium 22.09.2023. Vangasniemen kappelissa hartaushetki kuolleiden lasten muistolle. Tara McLees. <https://www.pieksamaenlehti.fi/paikalliset/6227290>
- 27.** www.terveyskyla.fi/vertaistalo/ajankohtaista 22.9.2023. Käpy Lapsikuolemaperheet ry tarjoaa vertaistukea suruun. Hanna Lappalainen.
<https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/ajankohtaista/k%C3%A4py-lapsikuolemaperheet-ry-tarjoaa-vertaistukea-suruun>

- 28.** MTV Uutiset 23.09.2023. Parantumaton syöpä vei Leenan tyttären, Teklan, 6 - nyt hän esittää toiveen suomalaisille. Ville Eklund.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/parantumaton-syopa-vei-leenan-tyttaren-teklan-6-nyt-han-esittaa-toiveen-suomalaisille/8784628#gs.5lfmdx>
- 29.** YLE 23.09.2023. Äidit kertovat, kuinka sekaisin elämä menee, kun oma lapsi kuolee - Suomessa lapsensa menettäneitä vanhempia kohdellaan epätasa-arvoisesti. Heidi Kononen, Tarja Hiltunen. https://yle.fi/a/74-20051126?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=yleftiapp
- 30.** Helsingin Uutiset 23.09.2023. Otto, 18, sai harvinaisen kohtauksen ja kuoli - äiti Johanna: "Sanoin, että Otto ei ehkä selviä, me kyllä selviämme". Sanna Jompero-Lahokoski.
<https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/6230854>
- 31.** MTV Uutiset 23.09.2023. Miten lapselle tulisi puhua kuolemasta? Psykiatrin ja lapsensa menettäneiden neuvot - "Lapsi ei ymmärrä, jos kerrot, että ihminen nukkui pois". Nelli Hyttinen. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/miten-lapselle-tulisi-puhua-kuolemasta-psykiatrin-ja-lapsensa-menettaneiden-neuvot-lapsi-ei-ymmarra-jos-kerrot-etta-ihminen-nukkui-pois/8784284#gs.5lfokh>
- 32.** Uusimaa Premium 23.09.2023. Tyhjä syli satuttaa syvältä - Porvoon hautausmaalle rakennettiin kaunis muistelupaikka. Inka Töyrylä.
<https://www.uusimaa.fi/paikalliset/6231306>
- 33.** MTV Uutiset 23.09.2023. Kun lapsi kuolee, lukee vanhemman sairauslomatodistuksessa usein masennus tai trauma - Käpy ry toivoo Suomeen ansiosidonnaista suruvapaata. Nelli Hyttinen. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/kun-lapsi-kuolee-lukee-vanhemman-sairauslomatodistuksessa-usein-masennus-tai-trauma-kapy-ry-toivoo-suomeen-ansiosidonnaisen-suruvapaan-mahdollisuutta/8784056#gs.5lfolz>
- 34.** Ilta-Sanomat 23.09.2023. Kuolema, jota kukaan ei osannut odottaa. Noora Knapp.
<https://www.is.fi/perhe/art-2000009865407.html>

- 35.** Itäväylä 23.09.2023. Näsinmäellä voi nyt surra tyhjää syliä - Muistokivi otetaan käyttöön kuolleiden lasten muistopäivänä. Marko Wahlström.
<https://www.itavayla.fi/uutiset/nasinmaella-voi-nyt-surra-tyhjaa-syilia--muistokivi-otetaan-kayttoon-kuolleiden-lasten-muistopaivana-6.2.69085.475b28a8ba>
- 36.** ePressi.com 26.09.2023. Tyhjän sylin kivi siunattiin Vuorentaan hautausmaalla. Hämeenlinna-Vanajan seurakunta. <https://www.epressi.com/tiedotteet/uskonto/tyhjan-sylin-kivi-siunattiin-vuorentaan-hautausmaalla.html>
- 37.** Tampereen yliopisto 27.09.2023. Hoitosuositukset elämän loppuvaiheen potilaan läheisten tukemiseen - tavoitteena hoidon yhteneväisyys.
<https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/hoitosuositukset-elaman-loppuvaiheen-potilaan-laheisten-tukemiseen-tavoitteena-hoidon>
- 38.** MTV Uutiset 15.10.2023. "Lääkärit usein puhuivat meille sikiöistä, vaikka meille he olivat lapsia" - keskenmenot ovat yleinen, mutta huonosti hoidettu ja vaiettu asia. Nelli Hyttinen.
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/laakarit-usein-puhuivat-meille-sikioista-vaikka-meille-he-olivat-lapsia-keskenmenot-ovat-yleinen-mutta-huonosti-hoidettu-ja-vaiettu-asia/8798476#gs.71o6n8>
- 39.** Iltalehti Plus 22.10.2023. Äidin rakas Gabriella. Mari Julku.
<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/f6c042b3-fca6-4f03-983d-5126d2443d84>
- 40.** Vega Kväll 1.11.2023. Familjeinnehåll: Att förlora sitt barn före förlossningen. Camilla Andelin. <https://arenan.yle.fi/poddar/1-66808541>.
- 41.** Pelastusarmeija 02.11.2023. Suru kulkee osana elämää. Toni Kaarttinen.
<https://www.pelastusarmeija.fi/uutisia/uutiset/suru-kulkee-osana-elamaa>
- 42.** Aamulehti Premium 18.11.2023. Lukijalta: Suomeen tarvitaan suruvapaa - nyt surevat vanhemmat joutuvat hakemaan sairauslomaa. Susanna Uittomäki, Krista Nuutinen.
<https://www.aamulehti.fi/lukijalta/art-2000009998284.html>

43. Iltalehti 18.11.2023. Eve, 16, kuoli kesken harjoitusten - Nyt puhuu äiti. Heini Kilpamäki.
<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/a76858b7-2cfb-4759-93ed-a2363272195d>
44. Aamulehti Premium 21.11.2023. Lapsi jää usein aikuisten surun jalkoihin - Miten voi tukea sisaruksen menettänyttä lasta? Outi Suoranta. <https://www.aamulehti.fi/perhe/art-2000009964524.html>
45. Etelä-Suomen Sanomat 25.11.2023. Suomeen tarvitaan Tanskan mallin mukainen suruvapaa. Susanna Uittomäki, Krista Nuutinen. <https://www.ess.fi/paakirjoitus-mielipide/6374700>
46. Iltalehti 16.12.2023. Sydäntä särkevä kohtalo. Katariina Lehtikanto.
<https://www.iltalehti.fi/syopa/a/e98318fd-7ab7-4306-9970-94da66ded154>
47. STT Info 19.12.2023. Eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän puheenjohtajaksi Lotta Hamari. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/70075627/eduskunnan-monimuotoiset-perheet-ryhman-puheenjohtajaksi-lotta-hamari>
48. Iltalehti 25.12.2023. Tämä olisi ollut Vadelman neljäs jouluku. Kata-Riina Heinonen-Tricarico.
<https://www.iltalehti.fi/perheartikkelit/a/6d8c7fa8-929c-416f-979e-78e8d15174f2>
49. Helsingin Uutiset 31.12.2023. Otto, 18, sai harvinaisen kohtauksen ja kuoli - äiti Johanna: "Sanoin alusta alkaen, että Otto ei ehkä selviä, me selviämme". Sanna Jompero-Lahokoski.
<https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/6450544>

Jäsenviestintä

Jäsenlehti: KÄPY-lehti ilmestyi kaksi kertaa. Molemmista numeroista julkaistiin sekä tilaajille lähetettävä painos (jakelu 1 000 kpl) että saavutettava PDF-tiedosto (linkki tiedostoon lähetetään jäsenkirjeen yhteydessä). Lehdessä julkaistaan mm. kokemustarinoita, teemaan liittyviä artikkeleita, suruun liittyviä tutkimustuloksia sekä tietoa/artikkeleita yhdistyksen toiminnasta. Vuoden 1/2023 numeron teema oli tunteet. Vuoden 2/2023 numeron teema oli lapsen kuolema ja sureminen historian saatossa.

Jäsenkirje: Jäsenkirje lähetettiin vuonna 2023 kahdeksan kertaa. Jäsenkirjeessä kerrotaan kokoontuvista vertaistukiryhmistä, tulevasta vertaistukitoiminnasta ja muista ajankohtaisista asioista. Jäsenkirjettä luetaan aktiivisesti: kirjeen avausprosentti on ollut suurimmillaan yli 68 %. Jakelu on n. 1 000 (kaikille yhdistyksen jäsenille, jotka ovat ilmoittaneet haluavansa sähköistä jäsenpostia). Lisäksi jäsenistölle lähetettiin kohdennettuja viestejä tapahtumista.

Sosiaalinen media: Sosiaalisessa mediassa jaoin tietoa Käpyn toiminnasta ja lapsikuolemaperheitä koskevista asioista. Käpyn tiedotukseen tarkoitettun Facebook-sivun seuraajien määrä oli loppuvuonna 1 889. Syyskuun aikana eli kuolleiden lasten muistopäivän ollessa käynnissä Käpyn tiedotukseen tarkoitettun Facebook-sivun kattavuus oli 11 673. Viestipalvelu X:ssä (ent. Twitter) seuraajia oli 429 eli sama määrä kuin edellisvuonna. Loppuvuodesta 2023 Käpy ry:llä oli Instagramissa 782 seuraajaa, mikä on 270 uutta (näistä 102 syyskuun aikana) seuraajaa edellisvuoteen verrattuna. Instagram-kattavuus oli 6 368, mikä tarkoittaa yli 23 prosentin kasvua vuoteen 2022 verrattuna. Syyskuun Instagram-kattavuus oli 2 373. Instagram osoittautui vuonna 2023 vuorovaikutteisuudeltaan muita sosiaalisen median kanavia tehokkaammaksi viestintäkanavaksi.

Verkkosivut: Vuonna 2023 verkkosivullamme www.kapy.fi oli noin 21 000 käyttäjää. Sivuja katsottiin 72 000 kertaa. Etusivu oli katsotuin sivu, sen lisäksi neljä eniten vierailtua sivuosuutta olivat kuolleiden lasten muistopäivä, vertaistukiryhmät, surevalle ja tapahtumakalenteri. Syyskuun aikana eli kuolleiden lasten muistopäivän ollessa käynnissä Käpyn kotisivuilla oli 4 600 käyttäjää, joista 4 400 oli uusia. Sivustolla toimii myös verkkokauppa, jonka kautta voi ostaa jäsenyyden, tilata tukimateriaaleja ja ostaa Käpy-tuotteita.

Seurakuntien kanssa tehtiin viestinnällistä yhteistyötä erityisesti kuolleiden lasten muistopäivään liittyen: seurakuntien järjestämistä tapahtumista tiedotettiin Käpy ry:n kanavissa ja seurakuntia kannustettiin kertomaan tapahtumien aikana Käpyn vertaistukitoiminnasta. Tyhjän sylin messuissa ja tapahtumissa oli Käpy ry:n välittämiä puhujia, ja tapahtumissa jaettiin yhdistyksen materiaalia.

ENSIMMÄINEN KUOLLEIDEN LASTEN MUISTOPÄIVÄN KAMPANJA

Käpy ry:n yhtenä tavoitteena on, että yhteiskunnassamme uskallettaisiin puhua enemmän lapsen kuolemasta ja Käpy ry:n yksi tärkeimmistä arvoista, kuolleen lapsen arvostus, voisi toteutua paremmin. Tätä tarkoitusta varten syyskuussa 2023 päätettiin lanseerata Kuolleiden lasten muistopäivän kampanja. Kampanjan yhteydessä toteutuvan varainhankinnan ansiosta yhä useammat perheet voivat saada tukea itselleen. Kampanjasta on tarkoitus kasvattaa vuosi vuodelta isompi.

Valtakunnallinen kuolleiden lasten muistopäivä on saanut alkunsa vuonna 2010 lapsensa menettäneiden vanhempien aloitteesta. Se on tarkoitettu lapsensa menettäneille vanhemmille mutta myös veljille ja siskoille, jotka surevat sisarustaan. Päivä on myös isovanhemmille, kummilapsen menettäneille, päiväkotitai koulukaveria ikävöimään jääneille ja muille tuttaville ja läheisille. Päivä on myös heille, jotka tuntevat surua tragedioiden uhreista Suomessa ja maailmalla. Kuolleiden lasten muistopäivä on päivä, jolloin voi tukeutua toisiin, muistella ja sytyttää kynttilän tuomaan lohdutusta ja valoa tulevaan. Kuolleiden lasten muistopäivänä Käpy Lapsikuolemaperheet ry tahtoo myös tuoda esille lapsensa menettäneiden vanhempien tilannetta yhteiskunnassa.

Teimme muistopäivän kampanjalle oman sivuston <https://kapy.fi/muistopaiva/>, jossa kerromme miten muistopäivän tilaisuuden voi järjestää sekä miten yksittäiset henkilöt ja yritykset voivat lahjoittaa vertaistuen järjestämiseksi. Sivustolle koottiin myös tietoa kampanjassa mukana olevista yrityksistä ja tahoista. Sivustolla tiedotettiin muistopäivän tapahtumista, joita pääasiassa seurakunnat järjestivät yhdessä lapsensa menettäneiden ja vapaaehtoisten kanssa yhteensä 32 paikkakunnalla.

Ensimmäisen kampanjan saavutuksia

- Muistopäivän sivuilla oli syyskuun kampanjan aikana 3 756 kävijää.
- Kuolleiden lasten muistopäivä sai näkyvyyttä ainakin 18 mediassa, esim. MTV Uutiset ja Huomenta Suomi, Yle, Helsingin Uutiset (koko lista löytyy [muistopäivän sivuilta](#)).
- Ajamamme [suruvapaa](#) alle 18-vuotiaan lapsen menettäneille vanhemmille nostettiin esiin useammassa jutussa.

- Somessa monet eri henkilöt ja organisaatiot, kuten kriisikeskukset, hyvinvointialueet ja seurakunnat eri puolella Suomea kertoivat muistopäivästä, ja päivitykset saivat yhteensä tuhansia tykkäyksiä.
- Varainhankinnan tuotoilla toteutetaan valtakunnallista toimintaa lapsikuolemaperheiden tueksi. Varat käytetään yhdistyksen vertaistukitoiminnan järjestämiseen sekä vapaaehtoisten vertaistukijoiden koulutukseen ja työnohjaukseen.

Mukana olleet yritykset ja tahot:

Anu Hedborg photography, suruadressit

BenuTree lahjoitti 15 % syyskuun 2023 tuotoista Käpy ry:lle.

Club for Five, Onnensäteenä

Fais, työvaatteet, liikelahjat ja mainostuotteet

IT Tietopiste, ICT-asentaja, tuki & ylläpito ja verkkotunnukset

Jenni Sofia Visuals lahjoitti menettäneille vanhemmille suunnatun rentoutusillan Tampereella.

Kiirrakka lahjoitti syys–joulukuun 2023 aikana myymistään Syli-uurnamalliston ja mallistoon tulevan arkun tuotosta 10 % Käpy ry:lle.

Kukka-Riitta, hautauspalvelu ja kukkasitomo

Maaret Kallio, kouluttajapsykoterapeutti, tietokirjailija

Surukoru teki Käpy ry:lle rahalahjoituksen ja lahjoitti lisäksi 2 € jokaisesta syyskuun aikana tulleesta korutilauksesta.

Tietoverkko FI Oy, ILMARI-ilmoittautumisjärjestelmä

Vehanen lahjoitti jokaisesta syyskuun aikana tilatusta syyskukkaistutuksesta, sammalsydämeistä tai havukranssista 20 € Käpy ry:lle.

EDUNVALVONTA, VAIKUTTAMINEN JA ASiantuntijatoiminta

Yhdistyksen hallituksen edunvalvontatyöryhmä jatkoi toimintaansa, ja vuonna 2023 keskityttiin edelleen erityisesti päätavoitteen eli suruvapaan edistämiseen.

Yhdistyksen edunvalvontatavoitteita edistettiin sekä yhdistyksen toimesta että Monimuotoiset perheet -verkoston kautta. Verkoston asiantuntijat auttoivat suruvapaaseen liittyvien

askelmerkkien luomisessa ja monien muiden edunvalvontatavoitteiden edistämässä. Käpy ry antaa verkostolle tietoa lapsikuolemaperheitä koskevista aiheista, jotta verkosto voi edistää tavoitteita. Verkoston johtoryhmällä on vuosittain neljä kokouspäivää, joihin toiminnanjohtaja osallistuu. Lisäksi vaikuttamisasioista käydään keskustelua johtoryhmän sähköpostilistalla.

Edunvalvonnan ja vaikuttamistyön toteuttamisen ja seurannan tueksi tehtiin vaikuttamistoiminnan seurantadokumentti. Dokumentti toimii myös yhdistyksen edunvalvontatavoitteiden infopankkina.

Suruvapaa kaikille alaikäisen lapsen menettäneille

- Yhdistys edistää Suomeen Tanskan suruvapaan mallia, jossa kaikilla alle 18-vuotiaan lapsen menettäneillä vanhemmilla on oikeus ansiosidonnaiseen päivärahaa 26 viikon ajalta lapsen kuoleman jälkeen. Vapaan tulee olla joustava ja mahdollistaa se, että vanhempi voi halutessaan pitää vapaan lyhyempänä ja palata töihin jo aiemmin, jos hänen oma vointinsa ja tilanteensa on sellainen. Mallin tulee huomioida myös opiskelijat, työttömät, yrittäjät ja epätyypillisissä työsuhteissa olevat ihmiset.
- Suruvapaa saatiin osaksi Vihreiden ja Vasemmistoliiton eduskuntavaaliohjelmia, mutta kumpikaan puolue ei päässyt hallitukseen keväällä 2023, joten suruvapaa ei tältä osin päässyt hallitusohjelmaan.
- Yhdistyksen hallituksen edunvalvontatyöryhmän jäsenet toimivat aktiivisesti tavoitteen edistämiseksi. He muun muassa osallistuivat Monimuotoiset perheet -verkoston tempaukseen Säätytalolla hallitusneuvottelujen aikaan.
- Yhdistyksen verkkosivuilla olevaa tietoa suruvapaasta levitettiin eri tahoille ja päättäjille: www.kapy.fi/suruvapaa
- Aiheesta annettiin medialle useita haastatteluita erityisesti kuolleiden lasten muistopäivän yhteydessä (kts. Vaikuttamisviestintä).
- Suruvapaasta lähetettiin tietoa hallitusneuvottelujen pöytiin (muun muassa sotepalveluista sekä työelämän kehittämisestä ja sosiaaliturvasta päättävät pöydät).

- Monimuotoiset perheet -verkoston asiantuntijat kertoivat suruvapaatavoitteesta verkoston edunvalvontatyössä, mm. useissa tapaamisissa, lausunnoissa (mm. sosiaaliturvakomitean välimietintö) sekä Sosiaaliturvawebinaarissa.
- 03/2023 suruvapaatavoitteesta kerrottiin SDP:n tilaisuudessa.
- 19.5.2023 Monimuotoiset perheet –verkosto jätti sosiaaliturvakomitean välimietinnöstä lausunnon, jossa suruvapaa mainitaan.
- 27.10.2023 suruvapaatavoitteesta kerrottiin sosiaaliturvaministerin tapaamisessa.
- Syksyllä 2023 aloitettiin yhteistyö opiskelijan kanssa, joka tekee lapsen kuoleman kokeneille kyselyn työhön paluusta ja suruvapaasta keväällä 2024.

Lapsilisän jatkuminen 3 kk lapsen kuoleman jälkeen

- 09/2023 Lapsilisätavoite mainittiin Monimuotoiset perheet –verkoston launnossa: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta.
- 27.10.2023 Aihe nostettiin esiin myös sosiaaliturvaministerin tapaamisessa yhdessä Monimuotoiset perheet –verkoston kanssa.

Oikeus merkitä ja nimetä kuolleena syntynyt lapsi virallisesti väestötietojärjestelmään

- 4.8.2023 Lausunto Monimuotoiset perheet –verkoston kanssa: Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta
- 10/2023 Aiheesta annettiin haastattelu Iltalehti Plussalle

Vanhemmuuden tunnustaminen lapsen syntyessä kuolleena

- 9.1.2023 Monimuotoiset perheet -verkostossa: U-kirjelmä EU-komission asetusesityksestä vanhemmuuden tunnustamiseksi EU-alueella

Lapsen kuoleman jälkeisen kriisiavun järjestelmällisen tarjoamisen kehittäminen, oppilashuollon ja psykososiaalisen tuen turvaaminen sisaruksensa menettäneille lapsille

- Tavoitetta edistettiin pitämällä aihetta esillä eri tavoin Monimuotoiset perheet -verkoston edunvalvontatyössä ja Surujärjestöjen yhteisten edunvalvontatavoitteiden yhteydessä.

Työhön paluuseen liittyvät käytänteet lapsen kuoleman jälkeen ja työyhteisöjen taidot kohdata sureva

- Aihetta edistettiin kahden eri verkoston kautta: Surevan kohtaaminen -toiminnassa sekä Monimuotoiset perheet -verkostossa.
- Ammattiliittojen asiantuntijoiden tapaamisia jatkettiin Monimuotoiset perheet -verkoston asiantuntijan johdolla surevan työhön paluuseen liittyvistä näkökulmista ja diagnoosijärjestelmän haasteista.
- 09/2023: Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa.
- 3.10.2023 Näytteilleasettajana Monimuotoiset perheet –verkoston osastolla: Työterveysmessut, Helsinki.

Ammattilaisten tietotaidon lisääminen surevan kohtaamisesta ja tukemisesta

- Ammattilaisten tietoa lisättiin edelleen Surujärjestöjen yhteisen Surevan kohtaaminen -toiminnan kautta, jota Käpy ry hallinnoi.
- 20.–21.4.2023 Valtakunnallinen kaksipäiväinen Surukonferenssi järjestettiin Tampereella usean eri tahon yhteistyönä (järjestäjinä Käpy ry, Nuoret Lesket ry, Huoma – Henkirikoksen uhrien läheiset ry, Surunauha ry, MIELI ry, Tampereen yliopisto, Suomalaisen kuolemantutkimuksen seura, yhteistyössä Syöpäjärjestöt ja Kirkkohallitus). Konferenssiin osallistui yhteensä reilu 300 ammattilaista ja järjestöjen edustajia ja aiheesta muuten kiinnostunutta. Konferenssin teemana oli Ennakoitavissa oleva kuolema. Konferenssissa ammattilaiset ja surevat saivat suruun, surevan kohtaamiseen ja tukemiseen liittyvää tutkimus- ja kokemustietoa.

- Käpy ry:n verkkosivuilla olevat videot vanhempien kokemuksista ammattilaisten kohtaamisesta lisättiin FinPall-hankkeen palliatiivisessa hoidossa olevien lasten ja nuorten psyykkiseen tukeen liittyvän verkkokurssin sisältöihin, joka julkaistiin TerveyskyläPRO:ssa.
- Uuden Palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa olevan potilaan läheisten kohtaaminen ja tukeminen –hoitosuosituksen kommentointi.
- Keski-Pohjanmaan hyvintointialue Soiten vastasyntyneiden teho- ja valvontayksikön digihoitopolun kommentointi.
- Suomalainen Lääkäriseuran Duodecimin Verkostovaliokunta päätti hyväksyä Käypä hoito -suositukseen aiheeksi *Alkuraskauden verenvuoto, keskenmeno ja toistuva keskenmeno*, jota Käpy ry oli mukana ajamassa Artikla 3 ry:n, Simpukka ry:n ja Tähti ry:n kanssa. Käpy ry oli mukana suosituksen työryhmän perustamiskokouksessa ja hallituksen edustaja jatkaa työryhmässä viiteryhmän edustajana ja Potilaiden osallisuus -potilasjärjestöverkostossa.
- 27.3.2023 Tays, palliatiivisen hoidon koulutuspäivä: luento lapsen kuoleman kokeneen perheen tukemisesta ja Käpy ry:n toiminnasta (mukana kokemusasiantuntija Surevan kohtaaminen –toiminnasta).
- 13.4.2023 Laurea ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijan haastattelu.
- 27.4.2023 Diakin terveydenhoitajaopiskelijoiden opintopäivä, luento (mukana kokemusasiantuntija Surevan kohtaaminen –toiminnasta).
- 5.10.2023 Laurea ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijan haastattelu.
- 8.-9.9.2023 Hautaustoimistojen liiton liittokokouspäivillä näytteilleasettajana, Vierumäki.
- 26.9.2023 Metropolia ammattikorkeakoulu, sairaanhoitajien opintopäivä, luento (mukana kokemusasiantuntija Surevan kohtaaminen –toiminnasta).
- 7.10.2023 Varhaiskasvatusmessut, Espoo: yhdistyksen materiaalia jaossa Monimuotoiset perheet -verkoston esittelypöydällä.

- 21.11.2023 Tays, palliatiivisen hoidon koulutuspäivä: luento lapsen kuoleman kokeneen perheen tukemisesta ja Käpy ry:n toiminnasta (mukana kokemusasiantuntija Surevan kohtaaminen –toiminnasta).
- 30.11.2023 Perhekeskuskongressi, Helsinki: yhdistyksen materiaalia jaossa Monimuotoiset perheet -verkoston esittelypöydällä.
- Yhdistys rekisteröityi International Stillbirth Alliancen Parent Voices Initiative Global -rekisteriin, johon on koottuna maailmanlaajuisesti niiden organisaatioiden tiedot, jotka tarjoavat tukea kuolleena syntyneen tai pian syntymän jälkeen kuolleiden lasten vanhemmille. Tätä kautta voidaan etsiä tukea muuta kieltä kuin suomea äidinkielenään puhuville henkilöille, jotka ottavat yhteyttä Käpyyn.

Lapsikuolemien ehkäiseminen

- Ei toimenpiteitä kuluvana vuonna.

Muu vaikuttamis- ja asiantuntijatyö

- Surujärjestöjen yhdessä kokoamia, kaikkia Surujärjestöjä koskevia vaikuttamistyön aiheita nostettiin esiin muun muassa hallitusneuvottelujen aikana. Yhteisiä tavoitteita ovat kriisituen saatavuus, läheisen menettäneiden lasten tuen saatavuus, kotipalvelun saatavuus läheisen kuollessa sekä surun huomioiminen työelämässä. Lisäksi tuemme terapiatakuuta viestinnässämme.
- Viestintävastaava seurasi järjestelmällisesti yhteiskunnallista keskustelua ja toi yhdistykselle tietoa lapsikuolemaperheitä koskevista asioista edunvalvonta- ja vaikuttamiskentällä.
- Viestintävastaava tiedotti edunvalvonta-asioista jäsenistöä ja suurta yleisöä mm. jäsenkirjeiden, lehden ja somen kautta, oli aktiivisesti yhteydessä mediaan ja tarjosi heille asiantuntija-apua.
- Lapsikuolemaperheitä koskettavista tutkimuksista ja opinnäytetöistä tiedotettiin jäsenkirjeissä ja verkkosivuilla.

- 03/2023 Tampereen yliopiston Online surutuki -applikaation kehittämiseen liittyvään tutkimuskyselyyn osallistuminen.

TALOUS

- Yhdistyksen rahoitus perustuu suurimmaksi osaksi sosiaali- ja terveysministeriön Veikkauksen tuotoista myöntämään avustukseen. Vuodelle 2023 yhdistys sai kolme avustusta: yleisavustuksen 236 633 €, Surevan kohtaaminen -toiminnan Ak-avustuksen 92 200 € sekä uuden Paikka auki -avustuksen 45 600 €.
- Toinen huomattava rahoituslähde olivat jäsenmaksut 20 274 €.
- Lisäksi avustusta haetaan vuosittain kaupungeilta ja säätiöiltä. Vuoden 2023 toimintaan haettiin ja saatiin avustuksia Helsingin kaupungilta 1 991 € (edellisiltä vuosilta siirtyneet), Pirkanmaan hyvinvointialueelta 2 900 € sekä Ragnar Ekbergin säätiöltä 1 500 € (nuorten viikonloppu & vertaistukiviikonlopun toinen lastenryhmä) ja Stiftelsen 7:nde Mars Fonden -säätiöltä 2 000 € (lasten tai nuorten verkkoryhmä, siirrettiin vuodelle 2024 koska ryhmä ei toteutunut).
- Lisäksi Käpy-tuotteiden ja tukikirjallisuuden myynti verkkokaupan kautta (5 072 €) on yksi tärkeä tulonlähde, ja samalla materiaali tuo tukea henkilöille, joita lapsen kuolema koskettaa.
- Lahjoitukset yhdistykselle (2 137 €) ovat vähentyneet muutaman viime vuoden aikana, ja lahjoitusten pyytämiseen tulisikin panostaa enemmän. Ukrainan sota ja yleinen taloustilanne näkyivät edelleen mm. jäsenmaksutulojen ja lahjoitusten määrän laskussa. Myös yleinen kustannustaso jatkoi nousuaan, mikä vaikuttaa avustusvarojen riittävyyteen tulevina vuosina.

SUREVAN KOHTAAMINEN -TOIMINTA JA MONIMUOTOISET PERHEET -VERKOSTO

Käpy ry hallinnoi Surujärjestöjen yhteistä Surevan kohtaaminen -toimintaa, jonka tarkoituksena on lisätä ammattilaisten tietoa surevan kohtaamisesta ja tukemisesta verkkosivuston, kokemusasiantuntijatoiminnan ja asiantuntijatoiminnan avulla. Surevan kohtaaminen -hankkeen toimintakertomus on liitteenä (liite 1).

Käpy ry on yksi kymmenestä perhejärjestöstä, joka kuuluu Monimuotoiset perheet -verkostoon. Verkostossa työskentelee kolme työntekijää, jotka edistävät yhteisiä edunvalvonta- ja vaikuttamistavoitteita. Monimuotoiset perheet -verkoston toimintakertomus on liitteenä (liite 2).

Liite 1

Surevan kohtaaminen - toiminnan toimintakertomus 2023

Yleistä

Vuosi 2023 oli Surevan kohtaaminen -toiminnan toinen toimintavuosi. Aiempina vuosina toimintaa toteutettiin hankemuotoisena (Surevan kohtaaminen -hanke 2018–2021) Vuoden 2022 alusta lähtien toiminta on toteutunut Ak-avustuksella, jonka myöntää sosiaali- ja terveysministeriön avustuskeskus STEA. Surevan kohtaaminen -toiminta on Surujärjestöjen yhteistä toimintaa, ja sitä hallinnoi Käpy Lapsikuolemaperheet ry. Keskeiset toimintamuodot ovat kokemusasiantuntijatoiminta, asiantuntijatiedon välittäminen ja vaikuttaminen.

Surevan kohtaaminen -toiminnassa työskenteli vuoden 2023 asiantuntija ja viestintäassistentti osa-aikaisessa (80 %) työsuhteessa. Toiminnalla on Surujärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä ja laajempi ohjausryhmä, johon kuuluu toiminnanjohtajien lisäksi edustajat kaikista Surujärjestöjen hallituksista. Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja ohjausryhmä kaksi kertaa.

Kokemuspuheenvuoroja pidettiin edellisvuotta enemmän ja kokemusasiantuntijat osallistuivat aktiivisesti myös erilaisiin mediahaastatteluihin. Toiminnan verkkosivuille www.surevankohtaaminen.fi julkaistiin uusi osio ja sisältöä päivitettiin. Sivujen käyttö on ollut aktiivista ja kävijämäärä nousut selkeästi. Myös sosiaalisen median seuraajien määrät ovat kasvaneet. Surevan kohtaaminen -toiminta oli mukana järjestämässä Surukonferenssia ja edustajana useissa työryhmissä, joissa kehitetään sureville suunnattua tietoa ja palveluita.

Kokemusasiantuntijatoiminta

Vuoden 2023 lopussa rekisterissä oli 126 kokemusasiantuntijaa. Heistä 14 oli tauolla tehtävästä, joten aktiivisia kokemusasiantuntijoita oli 112. Uusia kokemusasiantuntijoita koulutettiin 14. Koulutukseen kuului verkko-osio Moodle-alustalla, koulutus etäyhteyksin pidettäviin puheenvuoroihin, oman järjestön perehdytys ja lähikoulutusviikonloppu.

Surevan kohtaaminen -toiminta osallistuu Kokemuksesi on arvokas -hankkeeseen, joka on Stea-rahoitteinen, Taiteen Sulattamo ry:n toteuttama kehittämishanke. Sen tavoitteena on kehittää ja yhtenäistää kokemusasiantuntijatoimintaa. Hankkeen kautta kokemusasiantuntijakoulutuksista tehtiin osaamisympäristön tunnistus Paikko-työkalun kautta. Tulevista koulutuksista voidaan kirjoittaa Paikko-osaamistodistukset, jotka pohjautuvat Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinnon osa-alueeseen: Kokemusasiantuntijana ja vertaisohjaajana toimiminen.

Kokemusasiantuntijoille tarjottu tuki ja täydennyskoulutukset

Aiemmin koulutetuille kokemusasiantuntijoille järjestettiin syyskuussa täydennyskoulutusviikonloppu, jossa oli 20 osallistujaa. Verkossa järjestettiin myös täydennyskoulutukset etäyhteydellä pidettävistä puheenvuoroista ja lapsen surusta. Ulkopuolinen työnohjaus järjestettiin kaksi kertaa. Vertaistuelliseen keskusteluun oli mahdollisuus viisi kertaa järjestetyillä etäyhteyksin toteutetuilla vertaiskahveilla. Näihin osallistui 31 kokemusasiantuntijaa.

Toiminnan työntekijät tarjosivat tukea puheenvuoron valmisteluun, sen reflektointiin jälkikäteen ja materiaaleja puheenvuoron tueksi. Kokemusasiantuntijoille lähetettiin vuoden aikana seitsemän jäsenkirjettä, joihin koottiin tietoa ajankohtaisista asioista.

Kokemuspuheenvuorot

Kesäkuussa otettiin käyttöön uusi kokemusasiantuntijoiden jäsenrekisteri, joka helpotti kokemusasiantuntijatoiminnan koordinoitua. Kokemuspuheenvuoroja toteutui vuoden aikana 130 ja niillä oli yli 4 900 kuulijaa. Joitakin puheenvuoroja kokemusasiantuntijat sopivat itsenäisesti, mutta valtaosa puheenvuoroista koordinoitiin toiminnan työntekijän kautta. Puheenvuoroja pidettiin erilaisissa organisaatioissa, joissa kohdataan surevia, esimerkiksi sairaalat, kriisikeskukset, seurakunnat ja järjestöt. Myös oppilaitokset tilasivat kokemuspuheenvuoroja runsaasti. Niissä puheenvuorojen kuulijoina oli esimerkiksi sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, kättilö- ja lähihoitajaopiskelijoita. Myös erilaiset erikoistumiskoulutukset, kuten saattohoidon ja kriisi- ja traumatyön koulutukset, tilasivat kokemuspuheenvuoroja. Kokemuspuheenvuorojen kuulijoina oli myös vapaaehtoisia, jotka kohtaavat vapaaehtoisena toimiessaan läheisensä menettäneitä, sekä Surujärjestöjen jäseniä, jotka osallistuivat kokemuspuheenvuoroja sisältäneisiin webinaareihin. Vuoden aikana kokemuspuheenvuorona pidettiin myös tahoille, jotka kohtaavat surevia heidän hoitaessaan erilaisia läheisen kuolemaan liittyviä käytännön asioita, kuten hautaustoimistojen, vakuutusyhtiöiden ja apteekkien työntekijät.

Puheenvuorojen kuulijat ja palautteet

Suurin kuulijaryhmä puheenvuoroille olivat ammattilaiset, joille suuntautui lähes puolet kokemuspuheenvuoroista. Kolmannes puheenvuoroista suuntautui opiskelijoille ja loput vapaaehtoisille ja Surujärjestöjen jäsenille. Valtaosa puheenvuoroista toteutui etäyhteyksin. Etätoteutus helpottaa sopivan kokemusasiantuntijan löytymistä. Vuoden aikana pystyttiin vastaamaan kaikkiin toiminnalle tullessiin puheenvuoropyyntöihin.

Palautetta kokemuspuheenvuoroista kysyttiin aina puheenvuoron jälkeen. Palaute oli todella positiivista, mutta sitä antoi verrattain pieni osa kuulijoista. Palautteen mukaan

kokemuspuheenvuoroja pidettiin tärkeinä ja niiden koettiin antavan tietoa sekä lisäävän valmiuksia ja rohkeutta surevan kohtaamiseen.

Videoidut kokemuspuheenvuorot

Surevan kohtaaminen -toiminnasta on mahdollista tilata myös videoituja 10 minuutin mittaisia kokemuspuheenvuoroja, joita on neljä, yksi jokaisesta taustajärjestöstä. Videot tilataan kertaluontoiseen käyttöön sähköisellä tilauslomakkeella, ja ne on tarkoitettu ammattilaisille työorganisaatioiden ja oppilaitosten käyttöön. Näitä videoituja kokemuspuheenvuoroja välitettiin vuoden aikana kahdeksalle taholle. Kaikki kokemusasiantuntijavideot ovat olleet syyskuusta lähtien uudistetun Surevan kohtaaminen -verkkokurssin opetusmateriaaleissa. Videoilla on ollut kaikkiaan 353 katsojaa. Kokemusvideoiden käytöstä sovittiin myös HAMK:n kriisityön opinnoissa siten, että videot ovat opiskelijoiden käytössä ensi vuodesta lähtien. Lisäksi Surunauhan video on ollut katsottavissa THL:n ja Polamk:n yhteisen Haava-hankeen kautta poliisien koulutusmateriaaleissa. Nuoren surusta kertova kokemusasiantuntijavideon käytöstä sovittiin Mieli ry:n Nuori mieli -koulutuksen opetusmateriaaleissa.

Kokemusasiantuntijat järjestöittäin

Surujärjestöjen kesken kokemusasiantuntijoiden lukumäärä jakaantui seuraavasti:

Huoma 15, Käpy 52, Nuoret Lesket 33 ja Surunauha 30. Muutamat kokemusasiantuntijat ovat kahden järjestön kokemusasiantuntijoita. Käpy ry:n kokemusasiantuntijoiden suuri määrä selittyy Surevan kohtaaminen hanketta edeltäneen Kokemuskouluttaja-hankeella, jossa koulutettiin Käpy ry:n jäseniä. Kokemusasiantuntijoiden pitämät puheenvuorot jakaantuivat vuonna 2023 järjestöjen kesken seuraavasti: Huoma 15, Käpy 51, Nuoret Lesket 37 ja Surunauha 27.

Koulutukset

Vuoden aikana Surevan kohtaaminen -toiminnan asiantuntija piti 13 koulutusta, joissa aiheena olivat pääsääntöisesti surevan kohtaaminen ja tukeminen, lapsen suru ja perheen tukeminen menetyksen jälkeen. Lähes kaikissa koulutuksissa oli mukana myös kokemusasiantuntijan puheenvuoro. Koulutuksia pidettiin esimerkiksi hautauspalvelualan työntekijöille, seurakuntien työntekijöille, henkilöstöhallinnon edustajille, perhekeskuskonferenssin osallistujille sekä Surevan kohtaaminen -verkkokurssin opiskelijoille. Osallistujia koulutuksissa oli yli 400.

Työryhmät ja verkostot

Surevan kohtaaminen -toiminta on ollut vuoden aikana mukana monissa verkostoissa ja työryhmissä, joissa kehitetään surevien palveluita ja tietosisältöjä. Suurin osa on pitkäkestoista työskentelyä, joka jatkuu myös tulevana vuonna.

- Surukonferenssi-verkosto: vastuu luennoitsijoiden hankinnasta sekä konferenssin verkkosivuista ja sosiaalisesta mediasta ennen konferenssia
- ”Surutalo”-projekti: suruun ja surevan tukemiseen liittyvien sisältöjen tuottaminen Mielenterveystaloon (Tampereen yliopisto koordinoi)
- Sote-akatemia, Turun yliopisto: Uudistettu Surevan kohtaaminen -verkkokurssi valmistui syksyllä, kurssiin kuuluvat miniseminaarit Surevan kohtaaminen -toiminnan vastuulla
- Suomi.fi: Läheisen kuolema -sisältöverkosto. Opas läheisensä menettäneille valmistui toukokuussa (DVV koordinoi).
- Perheet keskiöön -järjestöfoorumi (Perheet keskiöön -toiminta koordinoi)
- Sähköisen perhekeskuksen järjestöpaneeli (DigiFinland Oy koordinoi)
- Päihdesensitiivisen surun verkosto (Sininauhaliitto koordinoi)

Asiantuntijatieto ja viestintä

Verkkosivusto www.surevankohtaaminen.fi

Surevan kohtaaminen -toiminnan verkkosivuilla on koottuna tutkimukseen ja kokemustietoon perustuvaa sisältöä. Vuonna 2023 viestinnässä tuotiin esiin erityisesti oman tietopankin sisältöjä ja kokemusasiantuntijoiden kokemuksia. Verkkosivuja päivitettiin jonkun verran niin sisältöjen kuin rakenteen puolesta. Lisäksi tehtiin ja julkaistiin uusi osio päihdesensitiivisestä surusta. Lisäksi sivuilla julkaistiin surua eri näkökulmista käsitteleviä artikkeleita yhteensä 15 kappaletta. Artikkeleja tehtiin esimerkiksi isäin- ja äitienpäivästä, pyhäinpäivästä ja joulusta. Lisäksi julkaistiin artikkelit DVV:n Läheisen kuolema -oppaasta, artikkeli surevan kohtaamisesta perheterapeutin työssä ja artikkeli surevan kohtaamisesta kriisityöntekijän työssä. Verkkosivustolla julkaistiin myös toiminnan uutiskirjeet.

Verkkosivuston tietopankissa on sisältöjä surusta, surevan kohtaamisesta ja sureville saatavilla olevasta tuesta. Verkkosivuilla on oma työnantajille suunnattu osio, jossa käsitellään surevan tukemisesta työyhteisössä. Lisäksi löytyy kokemusasiantuntijaosio ja ajankohtaista-osio, jossa julkaistaan artikkelit. Sivustolla on myös toiminnan ja surujärjestöjen yhteystiedot, mahdollisuus tilata kokemusasiantuntijan vierailu sekä salasanasuojatut sivut kokemusasiantuntijoille.

Verkkosivuilla julkaistiin vuonna 2023 uusi osio päihdesensitiivisestä surusta.

Vuoden 2023 aikana toiminnan verkkosivuilla oli 30 743 käyttäjää. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli 23 %. Suosituimmat sivut vuonna 2023 olivat Uudet kokemusasiantuntijat kertovat, mitä surevalle voi sanoa? -artikkeli, etusivu, Mitä suru on? -sivu. Sivustolla käytiin yhteensä 39 807 kertaa (kasvua 22 %).

Toiminnan uutiskirje

Vuoden 2023 lopussa toiminnan uutiskirjeellä oli 1 011 tilaajaa (tilaajien kokonaismäärä kasvanut 44 henkilöllä vuoden aikana). Uutiskirjeitä lähetettiin 6 kappaletta, ja uutiskirjeissä kerrottiin verkkosivuston uusista sisällöistä, Surevan kohtaaminen kokemusasiantuntijoiden vierailuista sekä toiminnan kuulumisista. Uutiskirjeen avaamisprosentti oli suurimmillaan 52 %.

Facebook ja X

Vuoden 2023 lopussa toiminnalla oli Facebookissa 1 185 seuraajaa, uusia seuraajia tuli vuoden aikana noin 167. Toiminta jakoi Facebookissa oman verkkosivustonsa sisältöä ja yleisiä surevan kohtaamiseen liittyviä asioita ja uutisia. Päivityksiä tehtiin vuoden aikana 306. Sivun kokonaiskattavuus on ollut noin 21 923 (kasvua edellisvuodesta 35 %). Eniten näkyvyyttä saaneet julkaisut olivat Mitä on läheisen kuolemaan liittyvä suru? -tietosisältö 6 493 (kattavuus), Kokemusasiantuntijan kertomus hyvästä kohtaamisesta ammattilaisen kanssa 2 685 (kattavuus), Papunetin selkokielineen opas surusta, hautajaisista ja elämästä surun kanssa 2 632 (kattavuus).

Vuoden 2023 lopussa toiminnalla oli X:ssä 645 seuraajaa. Vuoden alusta laskien uusia seuraajia tuli yhteensä 20. Toiminta tviittasi surevan kohtaamiseen liittyvistä asioista ja jakoi muiden käyttäjien aiheeseen liittyviä tviittejä ja uutisia. Tviittauksia (mukaan lukien re-tviittaukset) tehtiin vuoden aikana yhteensä 240 kappaletta, mikä on kahdelletoista kuukaudelle jaettuna 20 tviittiä kuukaudessa. Yksittäisistä tviiteistä eniten näkyvyyttä sai tviitti, jossa oli Kynttilätapahtuman mainos 2 180 (impressions), toiseksi eniten näkyvyyttä sai tviitti itsemurhan tehneiden muistopäivästä 1 460 (impressions) ja kolmanneksi eniten Anna-lehden artikkeli surusta 1 511 (impressions).

Esitteet

Surevan kohtaaminen -toiminta painatti ja postitti Surujärjestöjen yhteistä esitettä ja Surevan kohtaaminen -toiminnan esitettä. Vuoden aikana uudistettiin Surevan kohtaaminen -toiminnan esitteen tekstejä ja ulkoasua. Surujärjestöjen yhteistä esitettä postitettiin ja jaettiin puheenvuorojen yhteydessä, Surukonferenssissa ja muissa tapahtumissa yhteensä 2 746 kappaletta ja Surevan kohtaaminen -toiminnan esitettä yhteensä 2 307. Lisäksi

Työhyvinvointimessuille ja Perhekeskuskonferenssiin painatettiin erillisiä flyereita, joissa kerrottiin työnantajille suunnatusta osiosta toiminnan verkkosivujen tietopankissa, lapsen surusta kertovasta opaskirjasesta ja Surujärjestöjen lapsille, nuorille ja perheille tarjoamasta tuesta. Näitä esitteitä jaettiin yhteensä 300. Kaikkiaan erilaisia esitteitä välitettiin vuoden aikana yhteensä 5 353 kappaletta.

Markkinointiviestintä

Toimintaa markkinointiin sähköpostiviesteillä muun muassa seuraaville tahoille: hyvinvointialueiden perhekeskustyöntekijöille, Kelan johtaville asiantuntijoille, HUSin elinluovutuskoordinaattorille, puolustusvoimien pastorille, työterveyksiin ja kriisikeskuksiin. Markkinointiviestintää toteutettiin myös sosiaalisen mediassa.

Mediajulkaisut

Surevan kohtaaminen -toiminnan kokemusasiantuntijat ja toiminnan työntekijä olivat vuoden aikana haastateltavina tai kirjoittajina 24 jutussa, joita julkaistiin eri medioissa esimerkiksi Me Naisissa, Hufvudstadsbladetissa, Helsingin Sanomissa, Yle Uutisissa, Iltalehdessä ja Etelä-Suomen Sanomissa. Kokemusasiantuntijoita oli mukana myös Ylen Trauma-sarjassa, DVV:n opaskirjasein tekstien kommentoijina ja videoituissa haastatteluissa, joita hyödynnetään esimerkiksi opetusmateriaalina. Toiminnan työntekijä toimi kirjoittajana Sote-akatemia ja Henry ry:n blogeissa. Vuoden aikana tehtiin Surujärjestöjen yhteistyön pohjalta kolme mielipidekirjoitusta, jotka kaikki julkaistiin Helsingin Sanomissa. Kirjoitusten aiheet olivat: kriisituen saatavuus sureville, kotipalvelun saatavuus sureville ja lasten ja nuorten tukeminen surussa ja tuen saatavuus.

Kokemusasiantuntijat olivat lisäksi haastateltavina tai kirjoittajina 11 artikkelissa, jotka toiminnan viestintäassistentti teki omille verkkosivuille tai yhteistyötahoille. Kokemusasiantuntijoita haastattelujen pohjalta tehtiin artikkelit Hautaustoimistojen liiton lehteen ja Työterveyshoitaja-lehteen. Toiminnasta ja kokemusasiantuntijuudesta kertovia juttuja julkaistiin myös Surujärjestöjen lehdissä ja uutiskirjeissä. Vuoden aikana viestintäassistentin tekemissä jutuissa oli mukana 26 kokemusasiantuntijaa.

Toiminnan kokemusasiantuntijat ovat vieneet viestiä toiminnan sisällöistä eteenpäin myös puheenvuoroissaan. Surevan kohtaaminen toiminnan näkyvyys on lisääntynyt vuoden aikana niin verkkosivujen kävijämäärissä, sosiaalisessa mediassa kuin perinteissä mediassakin.

Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö

Tutkimusyhteistyötä tehtiin Itä-Suomen yliopiston kanssa, jonka tutkimuksessa oli haastateltavina toiminnan asiantuntija ja 14 kokemusasiantuntijaa. Lisäksi yhteistyötä tehtiin kuuden ammattikorkeakoulun tai muun oppilaitoksen kanssa opinnäytetöihin ja opetusmateriaaleihin liittyen. Tähän yhteistyöhön osallistui 5 kokemusasiantuntijaa.

Toiminnan arviointi

Surevan kohtaaminen toimintaa arvioimiseksi toteutettiin useita palautekyselyitä. Yleinen palautekysely Surevan kohtaaminen -toiminnasta oli joulukuun uutiskirjeessä. Se lähetettiin myös erillisenä viestinä uutiskirjeen tilaajille tammikuun alussa ja julkaistiin Facebookissa ja X:ssä. Tässä kyselyssä kartoitettiin kokemuksia ja mielipiteitä yleisesti koko toiminnasta ja yhteistyöstä toiminnan kanssa.

Yleisestä kyselystä toiminnan saama palaute oli hyvää. Kun kyselyn vastaajat arvioivat toimintaa kokonaisuudessaan asteikolla yhdestä viiteen, vastausten keskiarvoksi tuli 4.48. Kyselyyn vastanneista 86 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että toiminta lisää tietoa surusta ja surevan kohtaamisesta. Vastaajista 86 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että Surevan kohtaaminen -toiminta on asiantunteva ja luotettava yhteistyökumppani. Vastaajista 88 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että toiminnan välittämä tieto on hyödyllistä. Vastaajista 78 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että toiminnan viestinnän kautta saatu tieto on hyödyllistä.

Kokemuspuheenvuorojen tilaajille lähetettiin oma palautekysely, joka keskittyi kokemuksiin kokemuspuheenvuorojen sisällöstä ja niiden tilaamisesta. Kaikki vastaajat suosittelevat kokemuspuheenvuoron tilaamista myös muille. Vastaajista 91 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että kokemuspuheenvuoro vastasi heidän odotuksiaan. Vastaajista 91 prosenttia oli täysin samaa mieltä siitä, että puheenvuorot ovat lisänneet valmiuksia kohdata ja tukea surevia.

Lisäksi kokemuspuheenvuoroista kerättiin palautetta puheenvuorojen kuulijoilta läpi vuoden. Kokemusasiantuntijat pyysivät kuulijoilta palautetta kokemuspuheenvuoroistaan puheenvuorojen jälkeen erillisellä lomakkeella. Kyselyyn vastanneista 97 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että kokemustiedon saaminen oli tärkeää. Vastaajista 90 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä, että kokemuspuheenvuorosta sai uutta tietoa. Vastaajista 97 prosenttia uskoi, että puheenvuorolla on vaikutusta siihen, miten he itse tai heidän organisaationsa toimii surevien kanssa.

Surujärjestöjen työntekijöille toteutettiin oma palautekysely, jossa kartoitettiin työntekijöiden kokemuksia yhteistyöstä Surevan kohtaaminen -toiminnan kanssa. Kyselyssä kysyttiin muun muassa miten toiminta tukee työntekijän oman järjestön tavoitteita ja näkyvyyttä sekä miten sujuvana yhteistyötä toiminnan työntekijöiden kanssa pidetään. Surujärjestöjen työntekijöiltä saatu palaute oli erittäin hyvää. Palautteiden perusteella Surujärjestöjen työntekijät kokevat yhteistyön hyvin sujuvaksi ja oman järjestönsä kannalta merkitykselliseksi ja järjestön tavoitteita tukevaksi.

Kokemusasiantuntijoille itselleen lähetetyssä kyselyssä kartoitettiin heidän kokemuksiaan kokemusasiantuntijana toimimisesta ja saadusta tuesta. Vastaajista 93 prosenttia (täysin tai melko samaa mieltä) koki, että kokemusasiantuntijoille on tarjolla riittävästi koulutusta ja tukea. Vastaajista 89 prosenttia (täysin tai melko samaa mieltä) koki, että työntekijät ovat tarvittaessa tukena puheenvuoron valmistelussa ja sen jälkeen. Vastaajista 72 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että he saavat riittävän usein puheenvuoropyyntöjä ja 82 prosenttia sitä mieltä, että on päässyt pitämään puheenvuoroja itselleen sopivan määrän. Vastaajista 89 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että vierailujen kohderyhmät ovat olleet heille sopivia. Vastaajista 100 prosenttia oli täysin tai melko samaa mieltä siitä, että kokemusasiantuntijatoiminta on merkityksellistä heille itselleen.

Kaikista Surevan kohtaaminen -toiminnan koulutuksista ja tapahtumista pyydettiin myös palautetta ja sitä hyödynnettiin vastaavien tapahtumien suunnittelussa. Lisäksi toimintaa arvioitiin johto- ja ohjausryhmän kokouksissa ja työntekijöiden arviointipäivässä, viikkopalaverissa ja arjen työssä.

Liite 2

Toimintakertomus 2023

Monimuotoiset perheet -verkosto

Monimuotoiset perheet -verkosto on kymmenen perhejärjestön yhteistyö- ja vaikuttamisverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jollain tavalla oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli kolmasosaa kaikista suomalaisista perheistä. Verkoston yhteistä vaikuttamistyötä toteuttaa kolme palkattua työntekijää.

Monimuotoiset perheet –verkostoon kuuluvat Adoptioperheet ry, Käpy Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Nuoret lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Verkoston toimintaa rahoittaa STEA pysyvän toiminta-avustuksen (Ak-avustus) kautta. Toiminnan keskiössä on verkostona toteutettava vaikuttamistyö; järjestöjen vaikuttavuuden sekä vaikuttamisosaamisen lisääminen.

Tarkoitus

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on yhteiskunta, jossa perheet ovat yhdenvertaisia ja jokainen perhe voi olla itsestään ylpeä. Verkosto lisää yhteiskunnallista ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta tiedon ja vaikuttamisen keinoin. Verkosto kokoaa ja vie tietoa monimuotoisten perheiden tarpeista poliittisen päätöksenteon, palvelujärjestelmän sekä työelämän kehittämisen tueksi.

Tavoitteet

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sekä työelämässä. Verkoston toiminta on tuloksellista kun:

1. Monimuotoisten perheiden tarpeet ja näkökulmat otetaan huomioon poliittisessa päätöksenteossa.

2. Lapsi- ja perhepalvelujen kehittämistyössä on mukana perheiden monimuotoisuus ja erilaiset lapsiperheellistymisen tavat.
3. Lapsia, nuoria ja perheitä kohtaavien nykyisten ja tulevien ammattilaisten osaaminen monimuotoisuuden kohtaamisesta ja erilaisten perheiden erityistarpeista vahvistuu.
4. Perheiden monimuotoisuus muistetaan työelämän kehittämisessä, erityisesti työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen kysymyksissä.
5. Työelämätoimijoiden tieto erilaisten perheiden näkökulmista lisääntyy.
6. Monimuotoiset perheet -verkoston asiantuntija-asema on vahva ja se on tunnettu toimija, johon otetaan yhteyttä, kun tarvitaan perheiden monimuotoisuutta koskevaa asiantuntijatietoa. Verkosto tuo yhteen järjestöjen asiantuntija- ja kokemustiedon.
7. Verkoston jäsenjärjestöjen vaikuttamistyön osaaminen ja kapasiteetti vahvistuu.

Vaikuttamistyön tueksi on laadittu vaikuttamistyön tavoitteet sekä valtakunnalliselle, hyvinvointialueiden että kuntapolitiikan tasolle.

Työelämävaikuttamiseen on laadittu tavoitteet sekä työelämän kehittämiseksi yleisesti että työehtosopimukseen ja paikalliseen sopimiseen erikseen.

Toiminta

Verkoston toiminta vuonna 2023 perustui verkoston strategiaan 2030 sekä STEAn vuoden 2023 hakemukseen ja hakemukseen vuosille 2022–2023 tehdyille toiminnan kaksivuotissuunnitelmalle.

Vuoden keskeisin työ oli eduskuntavaaleihin sekä hallitusohjelmaan vaikuttaminen. Orpon hallitusohjelman toteutus myös alkoi syksyllä 2023 vauhdikkaasti, ja verkosto otti kantaa useisiin hallituksen esityksiin.

Verkoston työ toteutettiin 2-3 työntekijän voimin. Vuonna 2023 henkilötyövuosia toteutui 2,75. Johtava asiantuntija Anna Moring siirtyi 10.6.2023 nopealla aikataululla uuteen työhön vihreiden puoluesihteeriksi. Uusi johtava asiantuntija Emma Kolu aloitti 1.11.2023. Koko vuoden työntekijöinä toimivat työelämän erityisasiantuntija Tiina-Emilia Kaunisto sekä palveluiden ja sosiaaliturvan erityisasiantuntija Sofia Lindqvist.

Johtavan asiantuntijan puuttumisen vuoksi joitakin suunniteltuja toimenpiteitä jäi toteuttamatta. Säästyneillä palkkarahoilla verkosto osti viestintäpalveluita vaikuttavan sosiaalisen median viestinnän toteuttamiseksi. Rahaa siirtyi myös käytettäväksi vuodelle 2024, ja se huomioitiin STEAn avustusehdotuksessa 2024 alennettuna avustuksena.

Jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä vastasi poliittisten viestien muodostamisesta sekä toiminnan seurannasta ja arvioinnista yhdessä työntekijöiden kanssa.

Vuonna 2023 toiminnassa toteutettiin seuraavia toimia:

- Vaikutettiin eduskuntavaaleihin huhtikuussa 2023 sekä Orpon hallitusohjelmaan:
 - Osallistuttiin puolueiden vaalistaritteihin ja –risteilyihin (Vasemmisto 14.–15.1., Kokoomus 28.–29.1., SDP 4.2.) tuoden ehdokkaille, poliitikoille ja puolueaktiiveille esiin verkoston tavoitteita.
 - Tavoitettiin seitsemän eduskuntapuolueen kansanedustajia tapaamisilla ja/tai kirjallisten materiaalien toimittamisella, vaikuttaen mm. puolueiden eduskuntavaaliohjelmien sisältöihin.
 - Lähetettiin verkoston hallitusohjelmakirjaustavoitteet sähköpostitse hallitusohjelmaneuvottelijoille.
 - Vastattiin kirjalliseen kuulemiseen hallitusohjelmaneuvottelijoilta työelämäasioihin liittyen.
 - Julkaistiin tiedote yhteistyössä Suomen Startup-yhteisön kanssa, aiheena työelämän perheystävällisyyden huomioiminen hallitusohjelmassa.
 - Kampanjoitiin hallitusohjelmaneuvottelujen aikana Säätytalon edessä monimuotoisten perheiden viestien kanssa.
- Edistettiin monimuotoisten perheiden näkymistä poliittisessa päätöksenteossa:
 - Edistettiin translain läpimenoa ja sisältöä tapaamisilla, konsultoinneilla sekä antamalla tietoa päättäjille ja päätöksenteon taustatahoille.
 - Osallistuttiin sosiaaliturvakomitean työn seurantar ryhmään.
 - Annettiin 9 lausuntoa Orpon hallituksen esityksistä ministeriöille ja valiokunnille sekä pyynnöstä että oma-aloitteisesti.
 - Lausuttiin U-kirjelmään EU:n vanhemmuusasetuksesta.
 - Osallistuttiin Sosiaali- ja terveysministeriön pyöreään pöytään väestöpolitiikasta.
 - Tavattiin sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen sekä työministeri Arto Satonen verkoston delegaation kanssa tuoden esiin heidän toimialaansa kuuluvia monimuotoisiin perheisiin liittyviä ajankohtaisia ja pidemmän aikavälin kysymyksiä.
 - Toimittiin eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän koollekutsujana ja sihteeritahona kauden 2019–2023 loppuun sekä uudelle kaudelle 2023–2027 marraskuussa perustetulle ryhmälle.
 - Osallistuttiin eduskuntapuolueiden puoluekokouksiin ja muihin puoluetapahtumiin: SDPn aluepäätäjien päivät, Vihreiden puoluekokous ja Keskustan ylimääräinen puoluekokous.
 - Osallistuttiin 3 puoluekokousaloitteen tekemiseen mm. suruvapaasta.

- Osallistuttiin SuomiAreena –tapahtumaan tavaten useita yhteiskunnallisia vaikuttajia verkoston teemojen merkeissä.
- Osallistuttiin viestintään Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintana tehdyn Laki ja perheiden monimuotoisuus –hankkeen lopputuloksista.
- Osallistuttiin kuntien ja hyvinvointialueiden lapsi- ja perhepalvelujen kehittämistyöhön:
 - Levitettiin tietoa vuonna 2022 toteutetun monimuotoisten perheiden kotipalvelukokemuksia kartoittaneen kyselyn tuloksista ja huomioista median kautta, koulutuksissa sekä tapaamisissa.
 - Tavattiin Helsingin kaupungin edustajat ja tuloksia esiteltiin myös Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueiden perhekeskustoimijoille.
 - Osallistuttiin valtakunnallisen sähköisen perhekeskuksen järjestöpaneeliin sekä järjestöpaneelin ohjausryhmään lisäten monimuotoisten perheiden näkyvyyttä sähköisen perhekeskuksen rakenteessa ja sisällöissä.
 - Osallistuttiin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen parisuhteen tuen ja yhteisvanhemmuuden kehittäjäverkostoon
 - Osallistuttiin Uudenmaan järjestöjen sote-ryhmään ja Helsingin lapsiperhejärjestöjen yhteistyöverkostoon
 - Seurattiin hyvinvointialueiden aloitusta, hyvinvointialueiden yhteistyötä sekä palveluiden kehitystä
- Lisättiin sote-alan sekä koulu- ja kasvatustalan ammattilaisten ja opiskelijoiden tietoa ja osaamista monimuotoisista perheistä:
 - Pidettiin eri alojen ammattilaisille 48 koulutusta tai luentoa, joihin osallistui yhteensä 2 446 eri alojen ammattilaisia ja opiskelijoita
 - Järjestettiin 2 omaa Teams-koulutusta/webinaaria: koulun ammattilaisille sekä sosiaaliturva-aiheista kiinnostuneille
 - Osallistuttiin 13 ammattilaisten tapahtumaan tai messuihin, kuten opetus- ja kasvatustalan Educa-messut 27.–28.1., Surukonferenssi 20.–21.4. ja Lastensuojelupäivät 3.–4.10., kohdaten 2 686 ammattilaista
 - Jaettiin kouluopasta postilähetyksinä sekä tapahtumissa 1 598 kappaletta, varhaiskasvatustapahtumasta suomeksi ja ruotsiksi 2 284 kappaletta ja työelämäopasta 600 kappaletta. Lisäksi oppaat on voinut ladata verkoston sivuilta ilmaiseksi.
 - Tehtiin kouluopaskampanja Facebookissa ja Instagramissa
 - Työstettiin vuonna 2024 julkaistavaa opasta poliiseille Poliisiammattikorkeakoulun ja Suomen Sateenkaaripoliisit ry:n kanssa.
- Vaikutettiin työelämän kehittämiseen ja lisättiin työelämätahojen tietoa ja osaamista monimuotoisista perheistä:
 - Tavattiin työmarkkinajärjestöjen edustajia, mm. EK, SAK, Akava ja STTK, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Ammattiliitto Pro, Teatteri- ja media-alan ammattiliitto Teme, Teatterialan työnantajaliitto, Ammattiliitto Specia, Rakennusliitto, Suomen Yrittäjänaiset, Suomen yrittäjät, Juko ja Palvelualojen työnantajaliitto Palta.
 - Tavattiin työeläketahoja, kuten Eläketurvakeskus ja Keva, verkoston työeläkevaikuttamisen edistämiseksi ja kehittämiseksi.
 - Tavattiin muita työelämätahoja, mm. Tasa-arvovaltuutetun toimisto, Suomen Startup-yhteisö, Työterveyslaitos, Uudenmaan Ely-keskus ja THL.

- Tehtiin konsultointi- ja viestintäyhteistyötä työmarkkinajärjestöjen sekä muiden työelämätaahojen kanssa esim. hallituksen leikkausten vaikutuksiin liittyen sekä verkoston työeläketavoitteiden valmistelemiseksi.
- Ylläpidettiin järjestöjä, työmarkkinajärjestöjä, ministeriöitä ja yrityksiä yhdistävää työelämäverkostoa yhteistyössä Mothers in Business ry:n kanssa.
- Vaikutettiin työehtosopimukseen järjestämällä työmarkkinajärjestöille webinaari ja alustamalla Tasa-arvopäivien työryhmässä sekä Väestöliiton työelämäseminaarissa.
- Osallistuttiin työelämäaiheisiin tapahtumiin, kuten palkansaajajärjestöjen Pride-viikon paneeliin, SAK:n Tulevaisuus tänään -tapahtumaan ja SAK nuorten risteilylle, STTK:n HED-seminariin ja Työterveyslaitoksen Työterveyspäiville.
- Viestittiin monimuotoisten perheiden työllisyysasteista esimerkiksi työllisyysasiantuntijoiden Työllisyysforumissa ja Uudenmaan Ely-keskuksen perhevapaaseminaarissa.

- Toimittiin muissa asiantuntijatehtävissä, vaikuttamisessa, verkostoissa sekä yhteistyössä perheiden yhdenvertaisuuden hyväksi:
 - Vastattiin 36 tieto- tai konsultaatiopyyntöön tai haastatteluun verkoston asiantuntemukseen liittyvistä teemoista, esimerkiksi sijaissyntytyksistä ja perhevapaauudistuksesta
 - Tavattiin muiden tahojen edustajia yhteisten vaikuttamisteemojen vuoksi, kuten Tasa-arvovaltuutetun toimisto ja SOSTE
 - Pidettiin puheenvuoro ITLAn Lapsilisämalli-tilaisuudessa
 - Oltiin mediassa (radio, lehdet, tv-uutiset) esillä 20 kertaa vuoden aikana haastattelujen tai tiedotteiden kautta, aiheina mm. useampi kuin kaksi vanhempaa ja sosiaaliturvavaleikkausten vaikutukset perheisiin.
 - Tehtiin 7 tiedotetta yhteistyössä jäsenjärjestöjen ja muiden järjestöjen tai eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmän kanssa.
 - Kirjoitettiin 3 muun tahon pitämään blogiin, osallistuttiin 1 podcastiin ja julkaistiin yksi mielipidekirjoitus Helsingin Sanomissa monikkoperheiden kanssa
 - Osallistuttiin useisiin verkoston tavoitteita edistäviin yhteistöihin ja pysyviin verkostoihin/työryhmiin, kuten syntyvyyttä tutkivaan Flux-konsortioon, Tasa-arvoasioiden neuvottelukunnan Miesjaostoon, erityislapsiperheiden Pähkinänsärkijä-verkoston, Kirkon kasvatuksen ja perheasioiden neuvottelukuntaan sekä Vuoden isä -palkinnon valintaprosessiin.
 - Osallistuttiin Kuyshun yliopiston ja Aalto-yliopiston societal design –ohjelmaan Kyushun yliopiston opiskelijoiden vierailun kautta
 - Lisättiin monimuotoisetperheet.fi -sivuston saavutettavuutta sekä hakukoneoptimointia, sekä päivitettiin sivuston tiedot

- Lisättiin verkoston jäsenjärjestöjen välistä yhteistyötä sekä vaikuttamisosaamista ja kapasiteettia:
 - Ylläpidettiin tiivistä yhteistyötä verkoston työntekijöiden ja johtoryhmän välillä ajantasaisen asiantuntija- ja kokemustiedon välittämiseksi.
 - Pidettiin 6 johtoryhmän kokousta (2 liittyen johtavan asiantuntijan rekryointiin).
 - Lisäksi johtoryhmä tapasi vapaamuotoisilla verkkokokouksikahveilla.

- Järjestettiin 4 Teams-tapaamista verkoston jäsenjärjestöjen työntekijöille palvelutietovarannon käyttöönotosta ja valtakunnallisen sähköisen perhekeskuksen kehittämisestä
 - Lisäksi verkoston jäsenjärjestöjen työntekijät tapasivat vapaamuotoisesti verkossa esim. viestintää tekevien kesken.
- Järjestettiin verkoston jäsenjärjestöjen työntekijäpäivä, jossa käytiin läpi vaikuttamista osana kunkin työtä sekä kehitettiin verkoston toimintaa strategisella pohdinnalla
- Lähetettiin yksi uutiskirje jäsenjärjestöjen työntekijöille ja hallitusten jäsenille

Arviointi

Toiminnan seurannasta ja arvioinnista vastasivat verkoston työntekijät yhdessä jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuvan johtoryhmän kanssa. Arviointi toteutettiin systemaattisena osana toimintaa ja siitä raportoitiin johtoryhmälle neljä kertaa vuodessa ja rahoittajalle raportoinnin yhteydessä. Verkoston toimintaa kehitetään jatkuvasti arvioinnista saatujen tulosten ja kehitysehdotusten pohjalta.

Hallinto ja talous

Monimuotoiset perheet -verkostossa ylintä päätäntävaltaa käyttää jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kuusi kertaa. Toiminnan hallinnoijana toimi yksi verkoston jäsenjärjestöistä, Sateenkaariperheet ry.

Monimuotoiset perheet -verkoston toteuttamalle toiminnalle on myönnetty STEAn kohdennettu toiminta-avustus toistaiseksi. Muuta rahoitusta verkostolla ei ollut.

Verkoston alustava budjetti vuodelle 2023 oli 270 000 + siirtyvän avustuksen puskuriksi budjetoitu 55 000 € (yht. 325 000 €). Yhteensä tuottoja oli avustuksista saatuina ja siirrettyinä 348 850,44. Alustavat kulut vuodelta 2023 olivat 281 819,70 euroa. Vuodelle 2024 verkoston alustava avustusehdotus on vuodelta 2023 siirtyvien varojen vuoksi 240 000 euroa.